ISSN 1509-3735

KWARTALNIK TARNOGRODZKI

NUMER 89 ROK XXIII 2022

Dożynki

Gminno - Parafialne w Woli Różanieckiej

21 sierpnia 2022 r.

Co roku w ostatnią niedzielę września mieszkańcy Tarnogrodu spotykają się przy pomniku w Bramie Korchowskiej, by upamiętnić wydarzenia, które się rozegrały 28 września 1939 roku, gdy oddziały Armii Czerwonej rozbroiły żołnierzy 14. dywizji Piechoty Ośrodka Zapasowego „Armii Poznań", którzy następnie zostali zamordowani w Katyniu.
Na „liście katyńskiej" wśród tysiąca nazwisk znajdują się także nazwiska osób związanych bezpośrednio z Tarnogrodem, w tym major Kazimierz Kraczkiewicz – jeden z pionierów polskiego lotnictwa balonowego, a także podporucznik

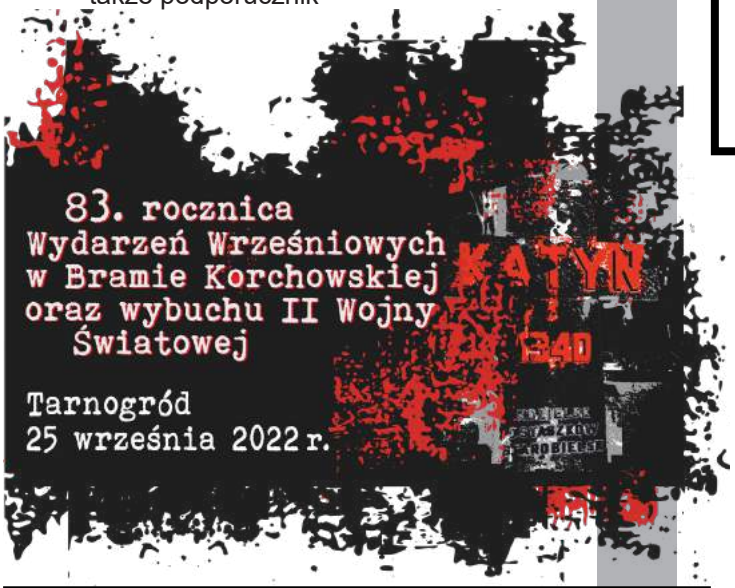

Edmund Seroka, porucznik Arkadiusz Koźmiński oraz starszy posterunkowy Feliks Radomski.
W ramach rocznicowych obchodów sprawowana jest msza święta oraz składane są kwiaty pod Pomnikiem Katyńskim.
Mszę świętą sprawowaną w intencji żołnierzy Wojska Polskiego i ofiar sowieckiego i niemieckiego okupanta odprawił ks. Wojciech Suchowierz. Rys historyczny wydarzeń, które przed 83 laty dokonały się na obrzeżach Tarnogrodu, przedstawił Dyrektor Szkoły Podstawowej w

Woli Różanieckiej Janusz Skubisz. Po mszy uczestnicy przeszli z kościoła pod Pomnik Katyński w Bramie Korchowskiej, gdzie złożono kwiaty i zapalono znicze ku czci pomordowanych obrońców Ojczyzny. Następnie na tarnogrodzkim rynku odbył się I Tarnogrodzki Piknik Patriotyczny.

Jeśli zapomnę o nich, Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie

– takimi słowami kończy swoją opowieść Jan Sobolewski, bohater III części Dziadów Adama Mickiewicza, relacjonując współwięźniom deportację studentów ze Żmudzi. Ostatnie słowa tej opowieści powinny być dzisiaj nie tyle przestrogą, ale raczej nakazem pielęgnowania pamięci o tych, którzy na przestrzeni wieków ponieśli męczeńską śmierć tylko dlatego, że byli Polakami.

W tym kontekście ze smutkiem należy stwierdzić, że prawda o sowieckiej agresji na Polskę 17 września 1939 r. bardzo powoli przebijała się do świadomości współczesnych Polaków. Ta rocznica zawsze była w cieniu tego, co wydarzyło się 1 września – datę wybuchu II wojny światowej czczono przecież wyłącznie w kontekście agresji niemieckiej. Agresja sowiecka przedstawiana zaś była jako *wkroczenie Armii Czerwonej* na zachodnią Białoruś i zachodnią Ukrainę, nie zaś na polskie Kresy Wschodnie.

Echo tej propagandy pobrzmiewało w wielu kręgach niemal do 1989 roku, kiedy to przemiany polityczne w naszym kraju stworzyły możliwość składania wszystkich świadectw o prawdzie historycznej związanej z doświadczeniami II wojny światowej, a prawda dotycząca wydarzeń na naszej wschodniej granicy była często przemilczana a nawet fałszowana.

W ciąg faktów historycznych związanych z agresją Rosji sowieckiej na Rzeczpospolitą walczącą już z wojskami III Rzeszy wpisane jest i nasze miasto a idea upamiętnienia tych wydarzeń dotarła do Tarnogrodu w roku 1996 z Puławskiego Towarzystwa Tradycji Narodowych. Wtedy to bowiem postanowiono ufundować pomnik poświęcony pamięci jeńców wojennych – oficerów i podchorążych, wziętych do niewoli w Tarnogrodzie w dniu 28 września 1939 roku.

Referat wygłoszony przez Janusza Skubisza - Dyrektora szkoły podstawewej w Woli Różanieckiej podczas mszy w kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Tarnogrodzie upamiętniającej Wydarzenia Wrześniowe w Bramie Korchowskiej

Całe wydarzenie, którego pamięć dzisiaj czcimy, rozegrało się w Bramie Korchowskiej. W tym miejscu, gdzie dzisiaj stoi pomnik, żołnierze bolszewickiej Armii Czerwonej rozbroili i wzięli do niewoli około 40 oficerów i podchorążych Oddziału Zapasowego 14 Dywizji Piechoty Armii Poznań, którym dowodził major Adam Solski. Oto jak te wydarzenia opisuje w swoim pamiętniku:

28.09.

Godzina 11.50. Szpica zatrzymana przez sowieckie wojska w Tarnogrodzie. Dzików — zakwaterowanie w stodole po 8 kilometrach marszu do Różańca, skąd podwodami do Dzikowa. W Dzikowie po dłuższym postoju przed urzędem pocztowym — przejście do stodoły na słomę jęczmienną. Po dwóch godzinach spania zorganizowani w grupy i marsz do Cieszanowa.

Major Adam Solski podobnie, jak 4,5 tys. polskich oficerów, został uwięziony w obozie w Kozielsku a następnie rozstrzelany w lesie katyńskim. W prowadzonym pamiętniku major Solski notował

wszystkie ważniejsze wydarzenia ze swojej półrocznej niewoli.

Wszyscy wzięci do niewoli w Tarnogrodzie oficerowie zostali zamordowani w Katyniu na początku kwietnia i maja 1940 roku przez radziecką NKWD. Trzy lata później w roku 1943 ciało majora zostało w

lesie katyńskim ekshumowane – znaleziono wówczas przy nim ten bezcenny pamiętnik – dzisiaj jedyny świadek jego tragicznych przeżyć. Ostatni zapis na pożółkłych i przesiąkniętych krwią kartkach pamiętnika brzmi:

9.04

Piata rano. Od świtu dzień rozpoczął się szczególnie. Wyjazd karetką więzienną w celkach (straszne!). Przywieziono nas gdzieś do lasu; coś w rodzaju letniska. Tu szczegółowa rewizja. Zabrano mi zegarek, na którym była godzina 6,30. Pytano mnie o obrączkę, którą (...). Zabrano ruble, pas główny, scyzoryk(...)

Na liście katyńskiej wśród tysięcy zamordowanych oficerów znajdują się nazwiska osób bezpośrednio związanych z Tarnogrodem. Byli to: mjr Kraczkiewicz Kazimierz Wincenty, por. Kuźmiński Arkadiusz, ppor. Seroka Edmund, starszy posterunkowy Radomski Feliks oraz porucznik rezerwy Stefan Godziszewski. Urna z ziemią katyńską, w którą wsiąkała krew mordowanych polskich oficerów, została w roku 1996 wmurowana w pomnik znajdujący się dzisiaj w Bramie Korchowskiej.

Nie wolno nam o tym zapomnieć. Więcej - pamięć o tych ludziach i wydarzeniach, które doprowadziły ich nad doły śmierci w Katyniu, Ostaszkowie, Miednoje, Charkowie, Twerze musimy przekazać kolejnym pokoleniom. Dzisiaj Polacy powinni uczyć się przebaczać i żyć w pokoju, ale dobrosąsiedzkie stosunki należy budować na prawdzie. Nie wolno zagłuszać w sobie krzyku sumienia pod pozorem niczym nieograniczonej wolności.

Niech najdobitniej zabrzmi tutaj głos poety, świadka tamtych czasów, lwowianina Mariana Hemara, który tym kilkunastu tysiącom zamordowanych strzałem w tył głowy poświęcił swój wzruszający wiersz:

*Zgładzono **Sprawiedliwość***
***Prawdę** i **Wolność** zgładzono*
Zdradziecko w smoleńskim lesie
Pod obcej nocy osłoną...

Dziś jeno ptaki smutku
W lesie zawodzą żałośnie,
Jak gdyby pamiętały
O tej katyńskiej wiośnie.

Jakby wypatrywały
Wśród leśnego poszycia
Śladów jenieckiej śmierci,
Oznak byłego życia.

Czy spod dębowych liści
Albo sosnowych igiełek
Nie błyśnie szlif oficerski
Lub zardzewiały orzełek,

Strzęp zielonego munduru,
Kartka z notesu wydarta
Albo baretka spłowiała,
Pleśnią katyńską przeżarta.

*I tylko **p a m i ę ć** została*
Po tej katyńskiej nocy...
*Pamięć **n i e d a ł a s i ę***
zgładzić,
Nie chciała ulec przemocy

*I woła **o s p r a w i e d l i w o ś ć***
*I **p r a w d ę** po świecie niesie -*
Prawdę o jeńców tysiącach
Zgładzonych w katyńskim lesie.

Cześć ich pamięci!

25 września br. odbył się I Tarnogrodzki Piknik Patriotyczny. Mamy nadzieję, że ta impreza na stałe zagości w kalendarzu naszych plenerowych wydarzeń. Piknik w formie historyczno-kulturalno-rozrywkowej w przystępny i obrazowy sposób przybliżył młodszym i starszym wiele aspektów wojennej rzeczywistości oraz związanych z nią materialnych i niematerialnych obiektów.

Otwarcia imprezy dokonali wspólnie przedstawiciele organizatorów: Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec, Dyrektor Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury Renata Ćwik, Wiceprezes Tarnogrodzkiego

I TARNOGRODZKI PIKNIK PATRIOTYCZNY

25 września 2022r.

Towarzystwa Regionalnego Anna Kuziak oraz członkowie Grupy „Eksploratorzy" Tarnogród Janusz Szabat i Piotr Magoch.

Od rana na tarnogrodzkim rynku ustawiały się stoiska tematyczne uczestników. Swoje ekspozycje przedstawiło Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne oraz Grupa „Eksploratorzy", członkowie której oprócz zaprezentowania pokaźnej kolekcji militariów i artefaktów przeprowadzili także zajęcia praktyczne

dla najmłodszych - zabawę w eksplorację przy użyciu wykrywacza metali, w której dodatkowo

przewidziano nagrody za najciekawsze znaleziska. Zwiedzający mogli obejrzeć wystawę „Niepodległa na balonach" o historii Pucharu Gordona Bennetta uzupełnioną o postać tarnogrodzianina mjra Kazimierza Kraczkiewicza, jednego z przedwojennych pionierów polskiego baloniarstwa. Bardzo dużym

zainteresowaniem cieszyło się pojawienie na pikniku żołnierzy z 25. Batalionu Lekkiej Piechoty 2 Lubelskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej im. Majora Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora. WOT-owcy na plac przed TOK wjechali wojskową ciężarówką, a na swoim stoisku prezentowali sprzęt i uzbrojenie wykorzystywane we współczesnym wojsku. Zaprezentowały się też militarne grupy rekonstrukcyjne m.in. GRH „Związek Orła Białego" z Jabłonnej w umundurowaniu żołnierzy 1 Armii Wojska Polskiego oraz wystawcy i sprzedawcy militariów z Lubelszczyzny i Podkarpacia. Zadymiła kuchnia polowa serwująca wojskową grochówkę, co szczególnie ucieszyło uczestników i zwiedzających.

O godz. 14.00 wystąpił Chór męski „Klucz" z Majdanu Starego, który rozpoczął koncert piosenki patriotycznej. Po nim nastąpił gwóźdź programu czyli inscenizacja historyczna w wykonaniu Grupy Rekonstrukcji Historycznej im. por. Konrada Bartoszewskiego ps. „Wir", Stowarzyszenia Moje Nowosiółki z Nowosiółek,Tomaszowskiego Szwadronu im. 1. Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza oraz uczniów i nauczycieli tarnogrodzkiej podstawówki. Dynamiczne widowisko z efektami pirotechnicznymi zachwyciło zgromadzoną publiczność, która nagrodziła

rekonstruktorów gromkimi brawami.Następnie zaśpiewały „Belferki" - Zespół Związku Nauczycielstwa Polskiego w Biłgoraju, a kończący imprezę montaż słowno-muzyczny przedstawił chór „Marysieńka" ze szkoły podstawowej w Tarnogrodzie. Zapraszamy za rok!

Organizatorzy: Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne oraz Grupa „Eksploratorzy" we współpracy z Burmistrzem Tarnogrodu, Tarnogrodzkim Ośrodkiem Kultury i Grupą Rekonstrukcji Historycznej WIR z Biłgoraja.

/Piotr Majcher/

Dożynki

Gminno - Parafialne w Woli Różanieckiej

Święto Plonów w gminie Tarnogród

Mieszkańcy gminy Tarnogród, tradycyjnie jak co roku, uczcili Święto Plonów. Tym razem uroczystość odbyła się w Woli Różanieckiej. Najpierw korowód dożynkowy przeszedł do kościoła filialnego, gdzie ks. Rafał Ćwikła i ks. Franciszek Kościelski odprawili uroczystą mszę świętą, po której nastąpiło przejście orszaku w asyście Tarnogrodzkiej Orkiestry Dętej na stadion przy szkole podstawowej w Woli Różanieckiej. Na czele korowodu szli starostowie dożynek: Urszula Pięciorek i Stanisław Hadacz. Wieńce prezentowane przez grupy z Różańca Pierwszego, Różańca Drugiego,

Luchowa Górnego, Luchowa Dolnego, Tarnogrodu i Woli Różanieckiej były piękne i okazałe.

Po obrzędzie przekazania chleba głos zabrał Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec, a po nim zaproszeni goście: poseł Beata Strzałka i Przewodniczący NSZZ RI „Solidarność" Tomasz Obszański. Listy z okazji Święta Plonów przesłali: senator Jerzy Chróścikowski, Marszałek Województwa Lubelskiego - Jarosław Stawiarski i Wojewoda Lubelski - Lech Sprawka.

Kolejnym punktem programu było wręczenie odznaczeń działaczom OSP przez członka Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Biłgoraju Druha Pawła Deca. Złotym Medalem „Za Zasługi Dla Pożarnictwa" zostali odznaczeni następujący druhowie: Marian Glinianowicz, Jerzy Kruk, Sławomir Grelak. Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa" odznaczono druhów Leszka Nocka i Andrzeja Pokarowskiego. Brązowym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa" odznaczono druhów: Amadeusza Sidora, Pawła Borka, Macieja Krynia, Rafała Sitarza i Artura Szmołdę. Odznaką „Strażak Wzorowy" zostali odznaczeni następujący druhowie: Marcin Gałka, Marian Sidor, Natalia Zając, Zdzisław Seroka, Damian Pelc, Kamil Myszkowiak. Wręczono również dyplomy uznania za ofiarną i wieloletnią służbę na rzecz ochrony przeciwpożarowej, w ratowaniu mienia i życia ludzkiego oraz podtrzymywaniu strażackich tradycji. Odznaczono: Druha Jana Mulawę, Druha Edwarda Bagniaka oraz Druha Andrzeja Zająca.

W części artystycznej wystąpiła Tarnogrodzka Orkiestra Dęta pod batutą Grzegorza Szteinmillera. Gospodynie z Woli Różanieckiej wyśpiewały kuplety, zaprezentowały się również zespoły taneczne Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury przygotowane przez Małgorzatę Zając, koncertem

uświetniła też imprezę Tarnogrodzka Kapela Ludowa, której instruktorką jest Helena Zając. Uczniowie ze

szkoły podstawowej w Woli Różanieckiej zaprezentowali program artystyczny, który przygotowali wraz z nauczycielkami: Anną Bździuch, Ewą Marczak, Dorotą

Mazurek, Ewą Świtałą i Małgorzatą Zając.

Po części artystycznej odbył się turniej jednostek OSP. Pierwsze miejsce zajęła drużyna z Tarnogrodu, drugie – z Luchowa Dolnego, trzecie – jednostka OSP z Różańca Pierwszego, a czwarte miejsce zajęli strażacy z Woli Różanieckiej. Wszystkie drużyny otrzymały nagrody od burmistrza Tarnogrodu.

Organizatorzy zapewnili uczestnikom mnóstwo atrakcji. Grupa Eksploratorzy i Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne zaprosili na stoisko, gdzie proponowali

dzieciom i starszym konkursy z nagrodami, można było zobaczyć wystawę artefaktów, kupić wydawnictwa TTR i pobawić się w poszukiwaczy skarbów. Koła Gospodyń Wiejskich i Ochotnicza Straż Pożarna z terenu gminy zaprosiły na

smaczne ciasta, przekąski i napoje. Polska Ekologia serwowała kiełbaski z grilla, Koło Łowieckie nr 10 w Biłgoraju i Koło Łowieckie Towarzystwo Racjonalnego Polowania nr 58 w Zamościu zaprosiły uczestników dożynek na degustację potraw myśliwskich z dzika i sarny.

Artur Kornas - Kierownik oddziału Państwowej Inspekcji Pracy w Zamościu zaprosił do udziału w konkursie o zasadach BHP. Dla najmłodszych był darmowy dmuchany plac zabaw, samochodziki i zabawa z animatorkami.

Na zakończenie do zabawy zaprosił DJ Alex oraz zespoły Baflo i Meffis.

Organizatorzy, którymi byli Burmistrz Tarnogrodu i Tarnogrodzki Ośrodek Kultury serdecznie dziękują wszystkim za obecność i zaangażowanie. Do zobaczenia za rok.

/Monika Komosa/

28 września 2022 roku w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury odbyły się pokazy kulinarne realizowane w ramach projektu współpracy **„Zasmakuj w Tradycji - Lubelski Szlak Kulinarny”**. W ramach projektu organizowane są: pokazy kulinarne, degustacje produktów, prezentacja miejsc i nowych smaków oraz receptur.
Uczestnicy pokazów oprócz degustacji potraw przygotowanych przez organizatorów mają możliwość spróbowania swych sił w przygotowaniu lokalnych przysmaków pod okiem instruktorów pokazów.

Współorganizatorami tarnogrodzkiej odsłony pokazów byli Lokalna Grupa Działania „Ziemia Biłgorajska”, Tarnogrodzki Ośrodek Kultury, Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne oraz Burmistrz Tarnogrodu.

***

Grillowane gruszki w słonym karmelu

- kilka gruszek
- 200 g konfitury śliwkowej
- 300 ml mleka roślinnego lub zwykłego
- ½ łyżeczki soli
- 3 łyżki pasty orzechowej
- orzeszki ziemne niesolone prażone
- ½ szkl. cukru

Gruszki obieramy, pozbawiamy gniazd nasiennych i grillujemy na patelni grillowej lub grillu. Czas grillowania zależny jest od miękkości gruszek.
Konfiturę śliwkową umieszczamy w rondelku zalewamy mlekiem roślinnym, gotujemy pod przykryciem kilka

minut. Studzimy i blendujemy. W drugim garnku rozpuszczamy cukier i robimy karmel średnio palony. Dodajemy do niego powidła z mlekiem oraz pastę orzechową. Wszystko razem powoli mieszamy tak aby rozpuścił się karmel. Dodajemy ½ łyżeczki soli. Gruszki układamy na talerzu polewamy karmelem i posypujemy prażonymi orzeszkami.

***

Gulasz jesienny

- 1 kg cebuli obranej
- 2 ząbki czosnku
- 1 kg ziemniaków
- 4 średnie marchewki
- 3 papryki świeże
- 1 szkl. oleju
- kilka ziarenek ziela angielskiego liść laurowy
- 1 i ½ kg kiełbasy (najlepiej w 3 rodzajach podsuszana, z dziczyzny, typu salami)
- woda
- ulubione zioła
- 1 łyżka tartego chrzanu
- ⅓ szkl. mąki
- 1 pęczek natki pietruszki

Cebulę, czosnek, ziemniaki, marchewkę obrać. Cebulę kroimy w piórka, ziemniaki w kostkę a marchewkę w plastry. W sporym rondlu rozgrzewamy olej, wkładamy do niego ziemniaki i marchewkę, smażymy ok 4 minuty i dodajemy cebulę oraz czosnek. Smażymy chwilkę i dodajemy kiełbaski pokrojone w plastry. Teraz dodajemy pokrojoną w paski paprykę. Posypujemy mąką tak aby wchłonęła nadmiar tłuszczu, mieszamy dodajemy przyprawy i podlewamy wodą. Dusimy do miękkości warzyw. Na koniec dodajemy chrzan dla podostrzenia smaku. Doprawiamy w razie potrzeby solą oraz pieprzem. Podajemy posypany gulasz drobno pokrojoną natką pietruszki.

OŚWIETLENIE ELEKTRYCZNE W TARNOGRODZIE

W latach trzydziestych ubiegłego wieku domy i ulice zostały oświetlone światłem elektrycznym[1]. Energii dostarczała elektrownia zbudowana na Przedmieściu Bukowskim. Było to duże przedsięwzięcie, ponieważ należało jeszcze wykonać instalacje elektryczne w budynkach oraz sieć łączącą elektrownię z odbiorcami i lampami ulicznymi.

Elektrownia pracowała tylko dorywczo, tzn. przez kilka godzin na dobę (wieczorem). Przed wyłączeniem zasilania światło na chwilę przygasało. Był to znak, że za kilka minut żarówki przestaną świecić. Jako źródło światła służyła wtedy lampa naftowa.

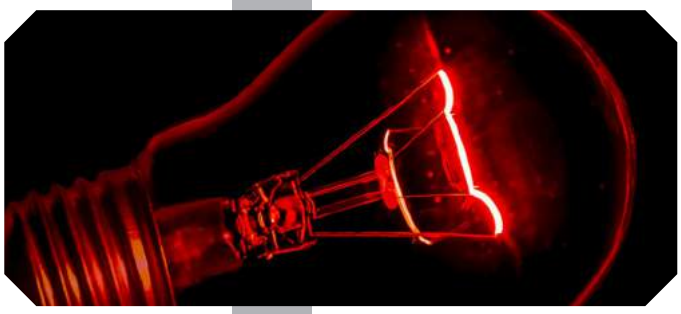

Pewna ciekawostka – nie miała zasilania duża część Przedmieścia Płuskiego (ta część od strony Płus)[2].

Tarnogrodzka elektrownia pracowała do lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Wtedy bowiem zaczynała się elektryfikacja Polski. Budowano elektrownie dużej mocy wytwarzające prąd przemienny, który nadawał się do transportowania na duże odległości liniami przesyłowymi wysokiego napięcia.

Tarnogród otrzymał energię elektryczną linią przesyłową ze Stalowej Woli. Kilka lat przed II wojną światową zbudowano tam hutę i elektrownię o znacznej mocy (445 MW)[3]. Linia przesyłowa doprowadzała „prąd" do tzw. rozdzielni zbudowanej przy wjeździe do miasta od strony Biłgoraja. Rozdzielnia zastępowała więc elektrownię, dlatego też budynek lokalnej elektrowni przeznaczono na stałe kino. Obecnie elektrownie przesyłowe połączone są ze sobą i z odbiorcami liniami przesyłowymi wysokiego napięcia, tworząc tzw. system elektroenergetyczny.

Do wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach służą prądnice zwane generatorami. Prądnice są to maszyny elektryczne przetwarzające energię mechaniczną na energię elektryczną[4]. Prądnice napędzane turbinami parowymi to turbogeneratory a napędzane turbinami wodnymi – hydrogeneratory. Są to maszyny elektryczne bardzo dużych mocy, setek megawatów. W Polsce maszyny elektryczne dużych mocy produkowała fabryka o nazwie: Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych – Dolmel. Zakład powstał w 1947 roku we Wrocławiu pod nazwą Fabryka Wielkich Maszyn Elektrycznych. Dolmel produkował oprócz generatorów również silniki dla górnictwa, hutnictwa, trakcji elektrycznej oraz wiele innych typów maszyn elektrycznych, m. in. spawarki.

Tu pewna historia. Tarnogrodzka Spółdzielnia Pracy Metalowców potrzebowała do spawania elektrycznego takiej spawarki, jakie produkował Dolmel. Tarnogród otrzymał przydział na spawarkę, po jej odbiór pojechał

1 Dzieje Tarnogrodu, Tarnogród 2006 r.
2 Informacje od Koleżanki szkolnej ze Szkoły Powszechnej mieszkającej na Płuskim Przedmieściu w wymienionym rejonie.
3 Wielka Encyklopedia Powszechna PWN, tom 10, Warszawa 1967 r.

4 Do maszyn elektrycznych należą również silniki elektryczne, które przetwarzają energię elektryczną na energię mechaniczną.

przedstawiciel spółdzielni i transportował ją z Wrocławia do Tarnogrodu. Było to pod koniec lat 50 - tych ubiegłego wieku[5].

Dla ilustracji wielkości generatorów dużej mocy poniżej dwa zdęcia z materiałów reklamowych zakładu Dolmel.

Stojan turbogeneratora dużej mocy przygotowany do zwojenia tzn. wbudowania cewek

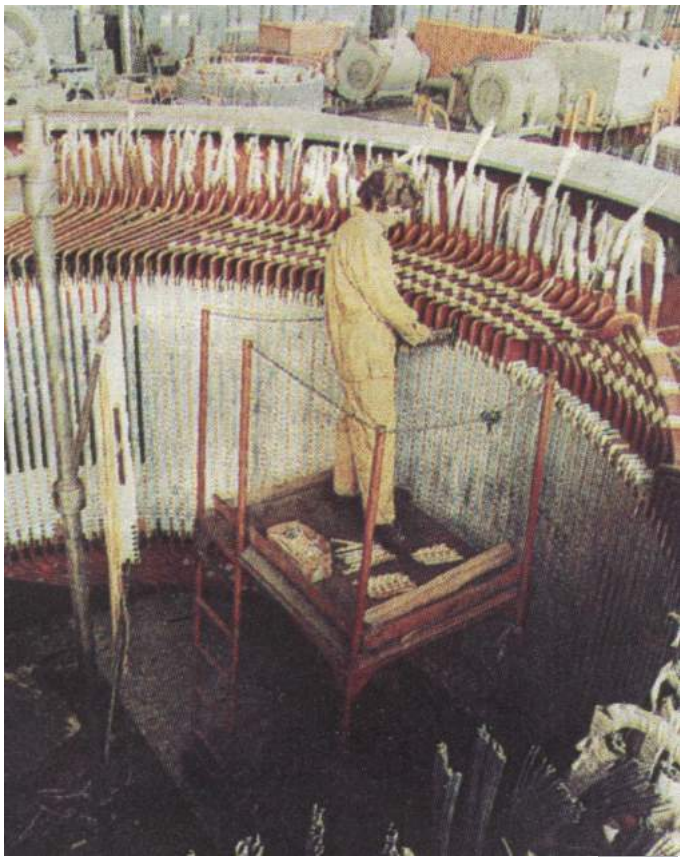

Stojan hydrogeneratora dużej mocy w trakcie zwojenia

5 Informacje od Kolegi szkolnego ze Szkoły Powszechnej w Tarnogrodzie, który w wymienionym przedsięwzięciu uczestniczył.

mgr inż. Bogusław Staroojciec
Wrocław, 24 września 2022 r.

NAGROBEK ANNY KOWAL ZM. 1902 – NASZA PIERWSZA RENOWACJA

Udało się! Po 3 latach od powstania naszego stowarzyszenia dokonaliśmy pierwszej renowacji nagrobka znajdującego się na „starym" cmentarzu w Tarnogrodzie. Radość ogromna w szeregach STT, bo przystępujemy do realizacji naszych pierwotnych celów. Jedną z tych spraw, które „leżą" nam na sercu jest tarnogrodzka nekropolia.

Informacje o nagrobku

Tytuł: nagrobek Anny Kowal z Kraśniaków

Lokalizacja: Nagrobek usytuowany jest na cmentarzu przy ulicy Nadstawnej w Tarnogrodzie. Lokalizację nagrobka na cmentarzu prezentuje załączona fotografia.

Czas i miejsce powstania: Nagrobek wykonano po 1902 roku (ok. 1. ćw. XX wieku) w wyspecjalizowanym warsztacie kamieniarskim.

Autor: nieznany

Fundator/fundatorzy: Józef i Tomasz Kowale

Materiał i technika: piaskowiec, techniki kamieniarskie i rzeźbiarskie

Wymiary: 1170 mm x 1170 mm x 2170 mm

Historia: Nagrobek poświęcony jest Annie Kowal z Kraśniaków urodzonej 2 kwietnia 1826 roku w Nakliku w rodzinie Sebastiana i Agnieszki **Kraśnych** z domu Krzeszowiec. Anna Kowal zmarła 30 marca 1902 roku w Zyniach. Fundatorami nagrobka byli synowej zmarłej: Józef i Tomasz.

Opis inwentaryzacyjny: Nagrobek ustawiony jest na niskiej, dwustopniowej, płytowej podstawie na planie kwadratu oraz nieco wyższym cokole. Ścianki cokołu dekorowane są prostą i wyżłobioną ramą, a jego szczyt ozdobiony jest wydatnym profilowaniem. Główna część nagrobka (postument) ma

kształt prostopadłościanu i dekorowana jest na ściance frontowej wypukłą płyciną o wklęsłych narożach, w których znajdują się wyrzeźbione czteropłatkowe kwiatki. W polu płyciny umieszczona jest kuta inskrypcja: “D[EO] O[PTIMO] M[AXIMO] / Ś(WIĘTEJ) P(AMIĘCI) / TU SPOCZYWA / ANNA KOWAL / Z KRASNIAKUW / URODZONA / DNIA 2 KWIETNIA / 1826 R(OKU) / PRZEŻYŁA LAT 76. / ZMARŁA D(NIA) 30 MAR(CA) / 1902 R(OKU) / TU OCZEKUJE / ZMARTWYCH/WSTANIE”. Na ścianie bocznej, prawej (od strony południowej) inskrypcja: “WDZIĘCZNE SYNY / TĘ PAMIĄTKĘ / POŚWIĘCAJĄ / KOCHAJĄCEJ / MATCE / JUZEF I TOMASZ / KOWALE.” Pozostałe ścianki nagrobka są bez zdobień i inskrypcji. Powyżej nagrobek zamknięty jest wydatnym gzymsem i szczytem w formie trójkątnych ząbków. W zwieńczeniu nagrobka znajduje się masywny łaciński krzyż ustawiony na zdwojonym i profilowanym cokole. Nagrobek otacza ogrodzenie wykonane z czterech wolnostojących słupków połączonych metalowym prętem.

Współrzędne geograficzne grobu: 50.368590, 22.733391

Zakres wykonanych prac:
a) uzyskanie wymaganych pozwoleń
b) dokumentacja fotograficzna i opisowa przed renowacją
c) demontaż nagrobka i jego ogrodzenia
d) przewiezienie zdemontowanego nagrobka i ogrodzenia do pracowni kamieniarskiej
e) prowadzenie dokumentacji fotograficznej w trakcie wykonywanych prac
f) wylanie nowych fundamentów pod obramowanie grobu (foto)
g) oczyszczenie zdemontowanego nagrobka i ogrodzenia, uzupełnienieubytków i pokrycie warstwą zabezpieczającą przed działaniem czynników atmosferycznych
h) złożenie całości na nowych fundamentach
i) wyrównanie terenu okalającego i zasianie trawy
j) zamontowanie w pobliżu nagrobka tabliczki z informacją o renowacji

Nagrobek został odnowiony staraniem naszego stowarzyszenia dzięki wsparciu finansowemu: Zarządu Powiatu Biłgorajskiego za pośrednictwem wicestarosty Tomasza Rogali oraz Krzysztofa Szustera – Prezesa ZASP.

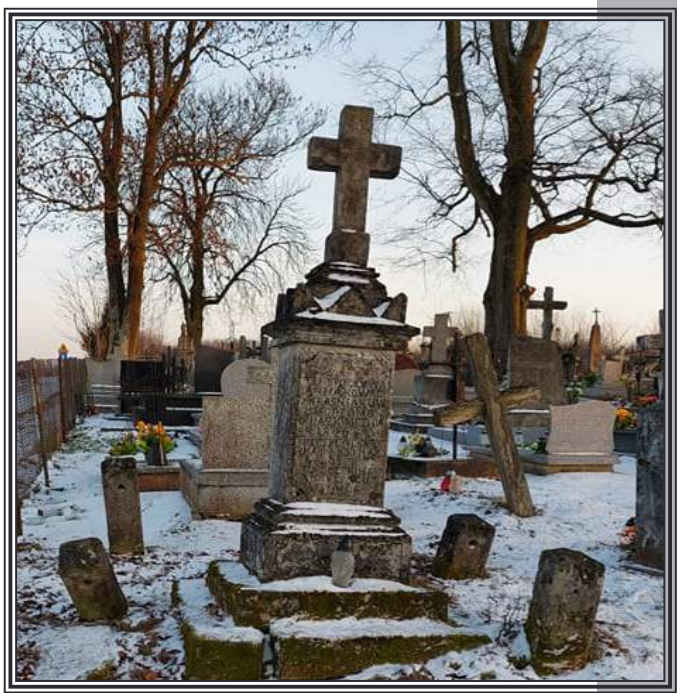

Przed renowacją

Dzięki współpracy z administratorem cmentarza księdzem Jerzym Tworkiem udało się szybko skompletować wymagane dokumenty. Koszt inwestycji to 5,000 PLN.

Genealogiczne poszukiwania

Wydawałoby się, że temat został zamknięty, bo renowacja jest już zakończona. Nic jednak bardziej mylnego! Zostaje drugi aspekt naszych działań – wspomnienie osoby, która znajduje się w tym grobie.

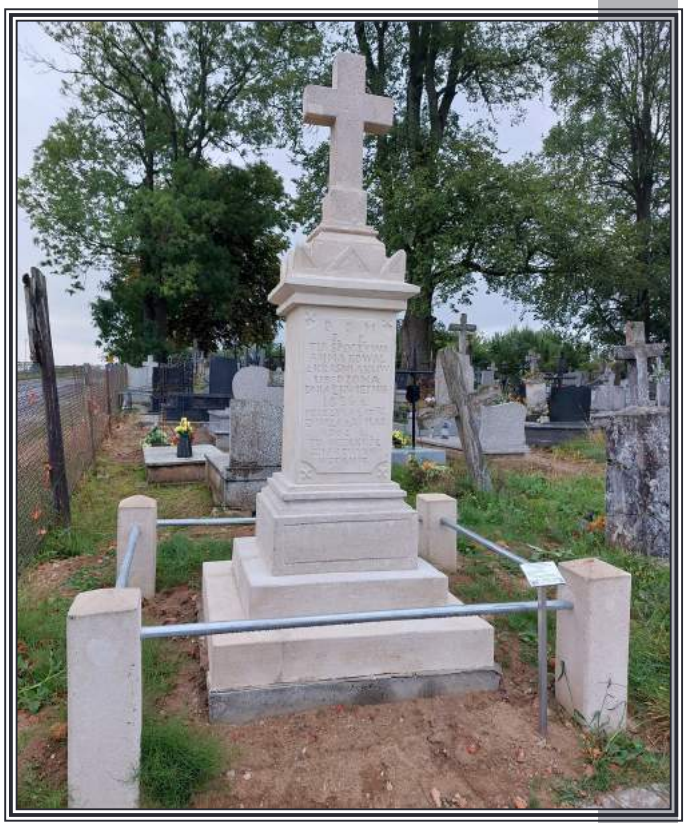

Po renowacji

Z inskrypcji nagrobnej dowiadujemy się o dacie urodzenia, zgonu i dzieciach Anny Kowal. Korzystając z posiadanych zasobów, udało nam się odnaleźć akt zgonu, który mówi trochę więcej o zmarłej:

Działo się w osadzie Tarnogród osiemnastego/ trzydziestego pierwszego marca tysiąc dziewięćset drugiego roku o drugiej godzinie po południu zjawili się Jan Blicharz dwadzieścia sześć i Józef Blicharz czterdzieści lat rolnicy z Zyniów i oświadczyli że wczorajszego dnia bieżącego

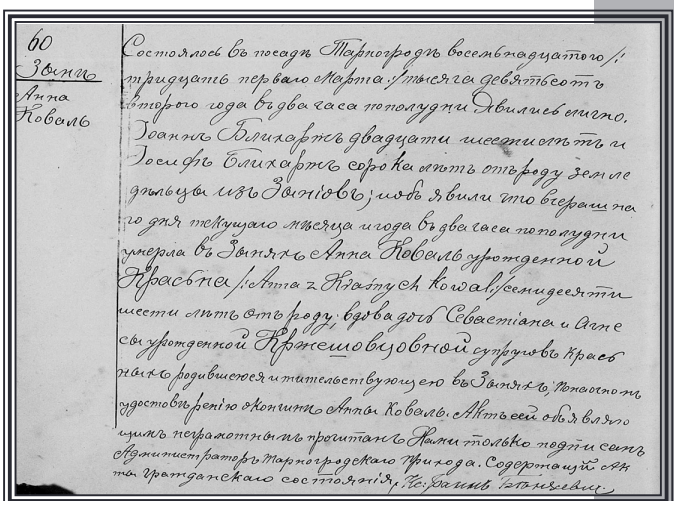

Akt zgonu Anny

miesiąca i roku o godzinie drugiej po południu umarła w Zyniach Anna z Kraśnych Kowal siedemdziesiąt sześć lat, wdowa, córka Sebastiana i Agnieszki z Krzeszowców małżonków Kraśniaków, urodzona i zamieszkała w Zyniach. Po naocznym przekonaniu się o śmierci Anny Kowal. Akt ten oświadczającym przeczytany i przez Nas tylko podpisany. Administrator parafii Tarnogród. Utrzymujący akta stanu cywilnego Ks. Jan Bieniasiewicz

Z aktu zgonu dowiadujemy się, że Anna w momencie śmierci była już wdową. Według zgłaszających jej zgon pochodziła i mieszkała w Zyniach, a w momencie śmierci miała 76 lat. Jest też informacja o jej rodzicach Sebastianie i Agnieszce (z d. Krzeszowiec) Kraśniakach.

Nie pozostało nam nic innego jak poszukać jej aktu urodzenia. Zaczęliśmy od tropu z aktu zgonu, szukając w archiwum parafii Tarnogród. Niestety, tam takiego aktu urodzenia nie było. Trzeba więc było poszerzyć obszar naszych poszukiwań. Wybór padł na parafię Potok Górny i okazał się sukcesem!

Z odnalezionych w akcie urodzenia informacji dowiedzieliśmy się, że chrzest Anny Kraśnik odbył się 3 kwietnia 1826 roku o godzinie 12.00. Dziewczynka urodziła się dzień wcześniej (2 kwietnia 1826 r.) o godzinie 20:00 w Nakliku. Jej rodzicami byli Agnieszka Krasny z Krzeszowców, która w chwili narodzin córki miała 28 lat oraz Sebastian Krasny (lat 46), włościanin z Brzozowca (był to folwark za Gózdem, który uległ zniszczeniu po I wojnie światowej). Do księdza w Potoku Górnym ojciec dziecka przybył wraz ze świadkami Marcinem Garbaczem (l. 30) i Szymonem Szyszką (l. 52), włościanami z Brzozowa. Rodzicami chrzestnymi dziewczynki zostali: Marianna Szyszkowa i Marcin Garbacz.

Nasze dalsze poszukiwania skupiły się na odnalezieniu aktu ślubu i ustaleniu dalszych losów Anny Krasnej. Akt jej ślubu odnaleźliśmy w parafii Tarnogród, a oto informacje w nim zawarte:

Ślub odbył się w Tarnogrodzie 2 czerwca 1844 roku o godzinie 13:00. Świadkami tego wydarzenia byli: Maciej Blicharz (l. 46) i Józef Blicharz (l. 49) – rolnicy z Zyń.

Nowo zaślubieni to:

Maciej Kowal – młodzieniec, lat 18, rolnik, syn Józefa i Reginy z Blicharzów, urodzony i zamieszkały przy rodzicach w Zyniach.

Anna Krasna – panna, lat 18, córka Sebastiana i Agnieszki z Krzeszowców rolników z Brzozowca, tam urodzona, a zamieszkała od dzieciństwa w Biszczy z rodzicami.

Kolejne odnalezione przez nas informacje w archiwach parafialnych ujawniły dalsze losy Anny i Macieja. Małżeństwo doczekało się następujących pociech:

- Marianna ur. 1846
- Wawrzyniec ur. 1848
- Magdalena ur. 1851
- Antoni ur. 1854
- Józef ur. 1857
- Jan ur. 1859
- Andrzej ur. 1861
- Maciej ur. 1865
- Tomasz ur. 1868

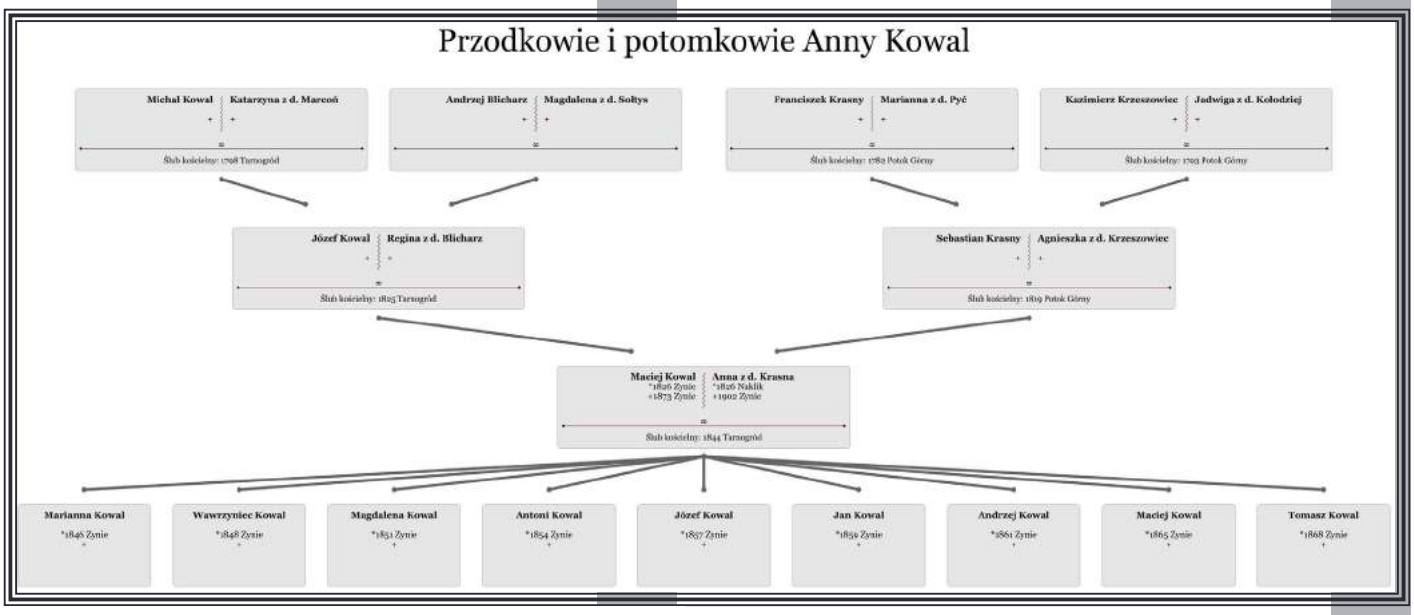

Przodkowie i potomkowie Anny

Po niespełna 29 latach wspólnego życia ich małżeństwo zostało przerwane śmiercią Macieja 28 lutego 1873 roku. Miał 48 lat.

Jeśli chcesz wspólnie z nami opisywać historię nagrobków na „starym" cmentarzu w Tarnogrodzie, posiadasz informacje o poszczególnych grobach lub znasz historie związane z ludźmi w nich pochowanymi, wyślij do nas email pod adres: stt.tarnogrod@gmail.com lub po prostu dołącz do naszego stowarzyszenia!

Podoba Ci się to, co robimy? Pragniesz wspomóc nas w dalszej renowacji nagrobków? A może chciałbyś zasponsorować kolejną renowację? Nic łatwiejszego, udaj się do Biblioteki Miejskiej w Tarnogrodzie, tam otrzymasz informacje, jak to zrobić. Możesz wesprzeć nas, wpłacając pieniądze przez Internet na portalu zrzutka.pl lub bezpośrednio na nasze konto – niezbędne informacje znajdziesz na stronie internetowej: www.stt.tarnogrod.org

Stowarzyszenie Terra Tarnogrodensis

Historia chóru w Szkole Podstawowej w Tarnogrodzie

Inicjatorką założenia chóru w Szkole Podstawowej w Tarnogrodzie była pani Irena Kumka, pełniąca funkcję inspektora szkół w gminie w latach 1985 -1988.

Kierownikiem i dyrygentem chóru został nauczyciel śpiewu i muzyki magister Wiesław Buliński. Do chóru zapisało się ponad 25 osób, jego członkami byli nauczyciele oraz osoby spoza szkoły, które lubiły śpiewać i chętnie przychodziły na różne próby. Odbywały się one systematycznie, raz w tygodniu. Rozpoczynały się ćwiczeniami przygotowawczymi, tzn. rozciąganiem mięśni szczękowych, prawidłowym wymawianiem dźwięków, właściwym wdechu i wydechu oraz należytej postawie, itd. Pan Buliński bardzo przestrzegał, aby ćwiczenia były wykonywane prawidłowo.

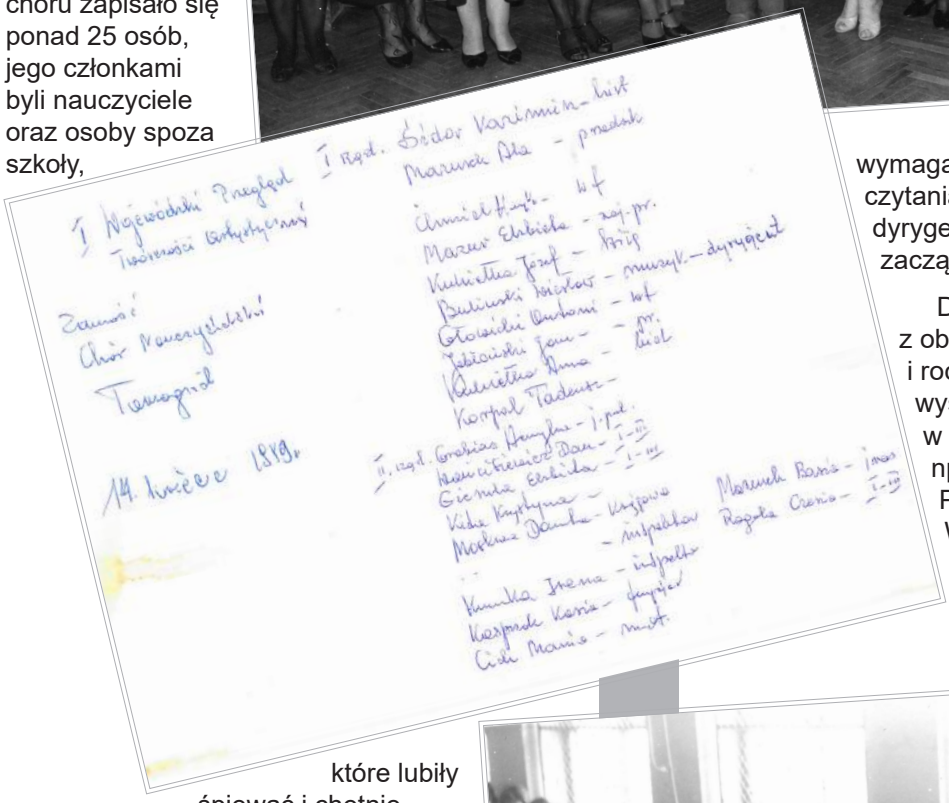
I Wojewódzki Przegląd Twórczości Artystycznej
Zamość
Chór Nauczycielski
Tarnogród
14. kwiecień 1989r.

W repertuarze chóru były utwory patriotyczne, wojskowe i inne. Opracowane były na dwa lub trzy głosy. Nauka śpiewu wymagała dużo skupienia, uwagi i znajomości czytania nut. Należało zapamiętać każdy gest dyrygenta, by w odpowiednim momencie zacząć lub skończyć swoją melodię.

Dobór tematyki piosenek był związany z obchodzonymi aktualnie świętami i rocznicami państwowymi. Chór występował na scenie Domu Kultury w Tarnogrodzie oraz w Biłgoraju np. podczas II Sejmiku Miesiąca Pamięci Narodowej. Uczestniczył w I Wojewódzkim Przeglądzie Twórczości Artystycznej 14 kwietnia w 1989 roku w Zamościu.

Anna Kukiełka

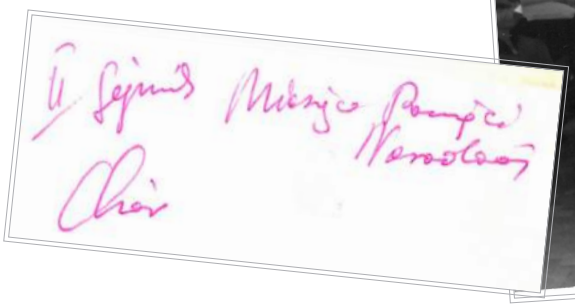
II Sejmik Miesiąca Pamięci Narodowej
Chór

NARODOWE CZYTANIE 2022
W TARNOGRODZIE

Na tarnogrodzkim rynku już po raz jedenasty czytaliśmy wybitne utwory polskich pisarzy i poetów. W tym roku były to „Ballady i romanse" Adama Mickiewicza. Wydane dwieście lat temu uznawane są za początek polskiego romantyzmu. Narodowe czytanie organizowane jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od 2012 roku.

W Tarnogrodzie list od Prezydenta RP Andrzeja Dudy odczytał Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec.

„Ballady i romanse" czytali: Aneta Żurawicz - asystentka europosłanki Beaty Mazurek, Paweł Dec - Burmistrz Tarnogrodu wraz z małżonką Martą, Tomasz Legieć - Zastępca Burmistrza Tarnogrodu, Urszula Fedec - Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie, Grażyna Fido-Księżycka - lekarz medycyny, Kierownik Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego w Tarnogrodzie, Elżbieta Kyc - Dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnogrodzie, Marta Pawlik - Kierownik Centrum Usług Wspólnych, Krystyna Palka - Prezes Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" w Tarnogrodzie, Joanna Leśniak - nauczycielka Szkoły Podstawowej w Woli Różanieckiej, Joanna Magoch - Klub Kobiet Aktywnych, Krystyna Kita oraz Halina Konopka - Tarnogrodzki Klub Seniora, Mariola Trusz - pielęgniarka, Danuta Wancisiewicz, Joanna Bartosz, Wanda Fusiarz, Halina Sarzyńska - emerytowane nauczycielki, Jan Gleń - pracownik PGNiG, dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie, Małgorzata Maciocha - reprezentująca czytelników biblioteki.

Imprezy towarzyszące:

- konkurs o życiu i twórczości Adama Mickiewicza;

- wystawa „Życie i twórczość Adama Mickiewicza”.

Organizatorami Narodowego Czytania w Tarnogrodzie byli:

Biblioteka Miejska Tarnogrodzie

Szkoła podstawowa w Tarnogrodzie

Tarnogrodzki Ośrodek Kultury

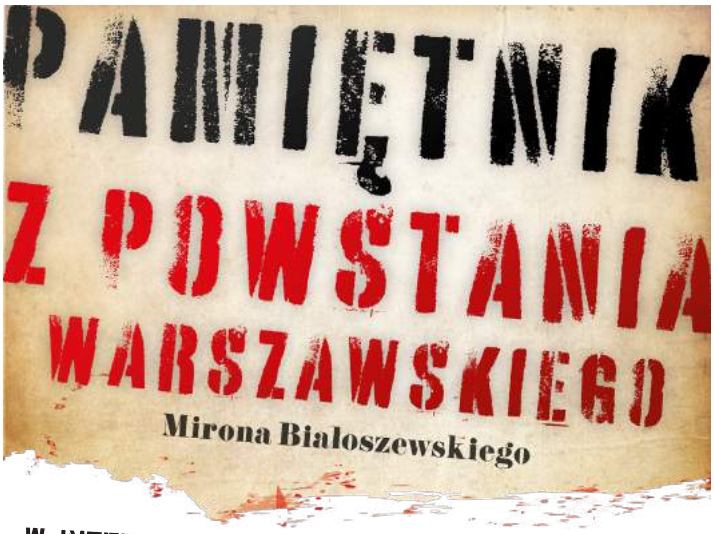

W INTERPRETACJI ZNANEJ AKTORKI NA SCENIE TARNOGRODZKIEGO OŚRODKA KULTURY

8 sierpnia 2022 roku na scenie Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury miało miejsce wzruszające wydarzenie – inscenizacja „Pamiętnika z powstania warszawskiego” w reżyserii i interpretacji cenionej aktorki teatralnej i filmowej Dominiki Ostałowskiej. Nikt tak jak Miron Białoszewski nie pisał o powstaniu, dlatego twórcy tak chętnie sięgają po jego relację o życiu warszawskich cywilów dzień po dniu. Wyciszona opowieść bez patosu, bez heroizmu, w prostych słowach, potocznym językiem przedstawia powstańczą codzienność w piwnicach, w kanałach, w kościołach.

Zgromadzeni w sali w zadumie i skupieniu wysłuchali fragmentów tego wstrząsającego świadectwa jednego z najważniejszych i najtragiczniejszych wydarzeń w polskiej

historii XX wieku. Aktorka bardzo ekspresyjnie i obrazowo interpretowała wybrane fragmenty, wzbudzając refleksję na temat tych przejmujących wydarzeń.

Minimalistyczna forma przedstawienia pozwoliła widzom wsłuchać się w tekst. Aktorce na scenie towarzyszyła muzyka na żywo w wykonaniu Dominika Rosłona (pianino) i Anny Szczygieł (wiolonczela).

/Monika Komosa/

Compañía Artística y Cultural Sintana

z Bogoty na tarnogrodzkiej scenie

11 sierpnia mieszkańcy Tarnogrodu, okolicznych miejscowości i wakacyjni goście mieli możliwość podziwiać zespół z Bogoty w Kolumbii. Na scenie tutejszego ośrodka kultury gościnnie wystąpiła gwiazda tegorocznego Festiwalu Kultur w Biłgoraju grupa „Compañía Artística y Cultural Sintana". Był to pierwszy występ gwiazd z Ameryki Południowej w naszym mieście. Artyści podczas prawie dwugodzinnego widowiska, zaprezentowali narodowe tańce, pieśni, stroje i bardzo barwne i ciekawe choreografie. Różnorodność i bogactwo kostiumów, energia improwizacji, muzyka na żywo, śpiew i taniec spowodowały, że publiczność licznie zgromadzona na widowni przeniosła się na tych kilka

chwil do Ameryki Południowej.
Po występie dyrektor domu kultury i burmistrz zaprosili artystów na tradycyjny polski poczęstunek. Nie zabrakło różnej maści pierogów i tarnogrodzkiego pieroga z kaszy gryczanej.
Więcej foto na przedostatniej stronie wydania.

Monika Komosa

HENRY NO HURRY na scenie TOK

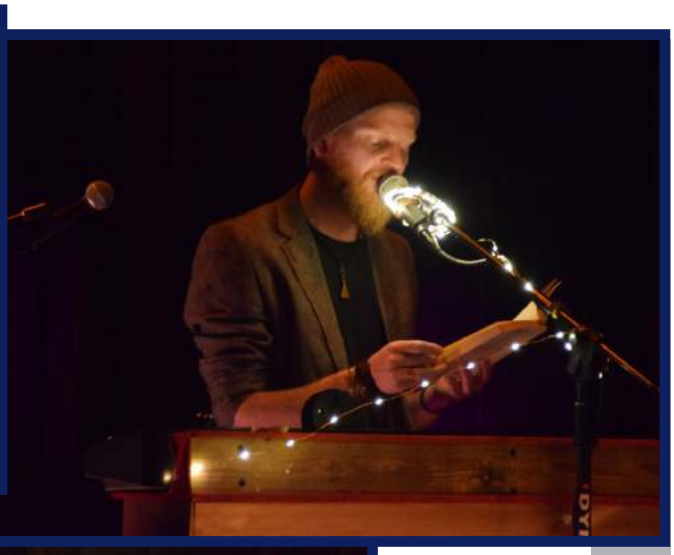

9 października na scenie Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury miało miejsce jedyne w swoim rodzaju muzyczno – literackie wydarzenie. Henry No Hurry. Projekt na poły muzyczny, na poły podróżniczy i po trosze pisarski. Ten jednoosobowy

zakład koncertowy Wawrzyńca Jana Dąbrowskiego (udzielającego się wcześniej m.in. w zespołach Henry David's GUN i Letters From Silence) wyruszył w trasę na początku 2017 roku i do dzisiaj odwiedził ponad 250 miejsc w kilku krajach (Polska, Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Szwajcaria, Łotwa, Estonia).
Publiczność licznie zgromadzona na widowni nie zawiodła się. Podczas osobliwego one man show wysłuchała kompozycji z pogranicza gatunków indie-folk oraz singer-songwriter. Swoistym „otulaczem" były wplatane w koncert liczne anegdoty, filozoficzne monologi i fragmenty książek.

Wszystko było tak dobrane, że trudno było oprzeć się wrażeniu przeniesienia do jakiejś innej rzeczywistości, rzeczywistości spokoju, harmonii, „bezpośpiechu"… Urozmaicone instrumentarium (gitary, ukulele, pianino, przeszkadzajki), nierzadko zapętlane przy pomocy loopera, stworzyło wiele planów, a tym samym wrażenie, jakby na scenie występowała więcej niż jedna osoba. Emocjonalność, ogromne ciepło i dobra energia artysty dały uczucie zwolnienia i odprężenia.
Henry No Hurry ma na swoim koncie trzy płyty: „The Calving Of Inner Glaciers" (2019),

„Maroon Dot" (2020) oraz „Koniec z panem" (2022). Aktualnie promuje właśnie ten ostatni album. Pracuje też nad książką oraz kolejnymi nagraniami.
Mamy nadzieję, że spotkamy się jeszcze kiedyś w Tarnogrodzie.

Monika Komosa

39.

OGÓLNOPOLSKI SEJMIK TEATRÓW WSI POLSKIEJ

TARNOGRÓD 21–23 PAŹDZIERNIKA 2022 R.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, podjętą w czerwcu 2018 roku, Sejmiki Wiejskich Zespołów Teatralnych i ogólnopolski ruch wiejskich teatrów zostały wpisane do Krajowego Rejestru Dobrych Praktyk w Ochronie Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Jest to pierwszy wpis do polskiego rejestru dobrych praktyk.

Decyzja Ministra jest realizacją postanowień Konwencji UNESCO z 2003 roku.

zorganizowany pod patronatem i przy wsparciu finansowym **Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** oraz ⟹

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Warszawie
Marszałka Województwa Lubelskiego
Towarzystwa Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej
Starosty Biłgorajskiego

Burmistrza Tarnogrodu
Tarnogrodzkiego Towarzystwa Regionalnego
Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury
Centrum Spotkania Kultur w Lublinie

PROGRAM

21 października /piątek/

godz. 14.30
Uroczyste otwarcie 39. Ogólnopolskiego Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. I
godz. 15.00
Zespół Regionalny im. Anny Markiewicz z Bukówca Górnego
(pow. leszczyński, woj. wielkopolskie)
Oczepiny (25 min)
Kierownik: Małgorzata Woźna

***
Koncert zespołu LEWKOWIANIE

***
godz. 16.00
Twój Teatr. Teatr Dorosłych z Praszki
(pow. oleski, woj. opolskie)
Historia małego show (40 min)
Kierownik: Barbara Adamska

***
Kapela Manugi
(Patryk Szulc – dudy wielkopolskie i Michał Mocek – skrzypce podwiązane)
„Przyśpiewki bukówieckie"

Antoni Samol
„Monolog gwarowy"

***
godz. 17.15
Zespół LEWKOWIANIE z Dokudowa
(pow. bialski, woj. lubelskie)
Swaty (30 min)
Kierownik: Anna Bandzerewicz

***
godz. 18.15
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną (trzy zespoły)

22 października /sobota/

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. II

godz. 10.00
Zespół ZORZA z Dereźni
(pow. biłgorajski, woj. lubelskie)
Lanie wosku u kowalki (30 min)
Kierownik: Małgorzata Maciocha

***
Koncert zespołu śpiewaczego ZORZA

***
godz. 11.00
Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Moszczance
(pow. ostrowski, woj. wielkopolskie)
Wywożenie młodożeńcowych (40 min)
Kierownik: Karol Marszał

***
Kapela dudziarska SWOJACY koncert

***
godz. 12.30
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną (dwa zespoły)

***
godz. 15.00
Spotkanie z członkiniami Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej IOV
/online/, sala klubowa

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. III

godz. 16.00
Zespół GRANDA NA URZECZU z Cieciszewa
(pow. piaseczyński, woj. mazowieckie)
Swaty – wieczór panieński (30 min)
Kierownik: Aleksandra Różycka

***
Dariusz Falana „Opowieść o Urzeczu"

***
godz. 17.00
Zespół Folklorystyczno – Obrzędowy SOŁTYSKI z Pawłowa
(pow. starachowicki, woj. świętokrzyskie)
Wyskubek (30 min)
Kierownik: Agnieszka Banasik

***

Koncert Kapeli Zbigniewa Orczyka z Zespołem Śpiewaczym „Sołtyski"

***
godz. 18.00
Zespół Regionalny SPOD KICEK z Mordarki
(pow. limanowski, woj. małopolskie)
Wyzwoliny na kowala (35 min)
Kierownik: Józef Tokarczyk

***
Koncert zespołu SPOD KICEK

***
godz. 19.00
Zespół Regionalny ZIELONY JAWOR z Krempach
(pow. nowotarski, woj. małopolskie)
Chory na wondziory (30 min)
Kierownik: Maria Wnęk

***
godz. 20.00
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną (cztery zespoły)

23 października /niedziela/

PREZENTACJA SPEKTAKLI CZ. IV

godz. 10.00
Regionalny Zespół Teatralny im. Józefa Pitoraka z Bukowiny Tatrzańskiej
(pow. tatrzański, woj. małopolskie)
Tatrzańska Baśń (45 min)
Kierownik: Bartłomiej Koszarek

***
Gawędziarka TERESA TKACZ gawęda „Mietlińsko" (Jaworzanki)

***
godz. 11.30
Zespół Ludowy JAWORZANKI z Jaworza
(pow. kielecki, woj. świętokrzyskie)
Ksiądz z wiatykiem i podział ojcowizny (40 min)

Kierownik: Grażyna Grudziecka

***
godz. ok. 12.15
Uroczyste zakończenie 39. Sejmiku

***
godz. 13.00
Zajęcia warsztatowe z Radą Artystyczną (dwa zespoły)

ATRAKCJE DODATKOWE

Stoisko z rękodziełem zespołu z Bukówca Górnego
Stoisko z rękodziełem i ciastem zespołu Jaworzanki
Stoisko z rękodziełem pracowni Gminnego Ośrodka Kultury w Białej Podlaskiej i koronczarki Danuty Bandzerewicz
Stoisko Klubu Kobiet Aktywnych z Tarnogrodu

IMPREZY TOWARZYSZĄCE

BLIŻEJ TEATRU, BLIŻEJ SEJMIKÓW program zajęć edukacyjnych
Spotkanie z członkiniami Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej IOV /online/

WYSTAWY FOTOGRAFICZNE

Zobaczymy ich na scenie – zespoły i spektakle Sejmiku 2022
VIII Festiwal Wiejskich Teatrów ZWYKI – reportaż fotograficzny Lecha Laskowskiego
Znowu z nami – zespoły z lat 90.

ORGANIZACJA, PATRONAT, WSPARCIE FINANSOWE

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego — Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury
TKT
lubelskie Smakuj życie!
Województwo Lubelskie
Starostwo Powiatowe w Biłgoraju
CSK Centrum Spotkania Kultur w Lublinie
Burmistrz Tarnogrodu
TKT Towarzystwo Kultury Teatralnej
Tarnogrodzki Ośrodek Kultury
NIKiDW Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi

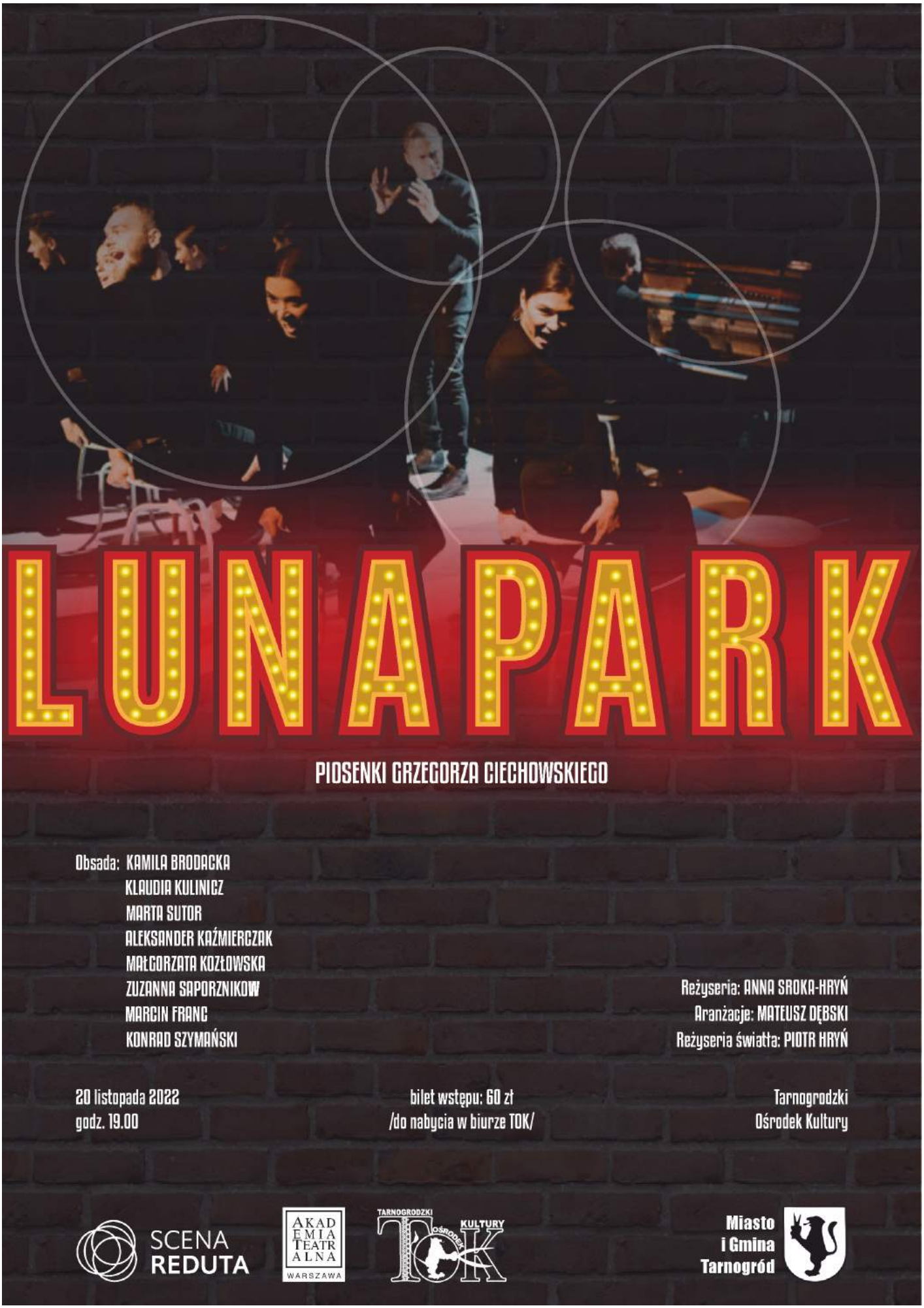

Więcej informacji na www.tok-tarnogrod.pl

LETNIA SZKOŁA MALARSTWA
z profesorem Edwardem Sytym

27 i 28 lipca 2022 roku odbywały się zajęcia z prof. Edwardem Sytym w ramach Letniej Szkoły Malarstwa. Pierwszego dnia mali, młodzi i dorośli artyści wraz

z mistrzem udali się do Luchowa, gdzie dali upust swoim artystycznym talentom, malując kościół i drewnianą chatkę. Drugiego dnia warsztatów malowali urocze zakątki nad stawem za starym cmentarzem w Tarnogrodzie. Trzecia odsłona warsztatów miała miejsce na polach za Luchowem, artyści pod okiem profesora tworzyli pejzaże.

Organizatorzy wydarzenia: Tarnogrodzki Ośrodek Kultury i Towarzystwo Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej. Wsparcie finansowe: Burmistrz Tarnogrodu i Starosta Biłgorajski.

Monika Komosa

Wakacyjna Szkółka Letnia juz za nami!

Mali i młodzi artyści z Tarnogrodu i okolicznych miejscowości przez 8 dni rozwijali swoje twórcze pasje pod okiem Jovanki i Wojtka Tomaszewskich, którzy po raz kolejny poprowadzili zajęcia w ramach Wakacyjnej Szkółki Letniej. Każdy dzień był inny od poprzedniego, przeróżnymi technikami powstawały dzieła nietuzinkowe i piękne – prawdziwe dzieła sztuki. Artyści z prowadzącymi wspólnie zastanawiali się nad tym, co ich najbardziej cieszy, co im w duszy gra, malowali swoje wnętrza, stworzyli dowody na pojawienie się czarodzieja w Tarnogrodzie, w upał rysowali obrazki na ochłodę, powstawały różne wersje świata na opak, literki tarnogrodzkie, fantastyczne kartonowe pudła i okazało się, że na pewno świetnie poradziliby sobie, gdyby nie produkowano zabawek – artyści stworzyli mnóstwo prototypów z materiałów recyklingowych! W ciągu tych dni powstały malunki, rysunki, kompozycje przestrzenne, obrazy wyklejane materiałem i wiele innych ciekawych prac, nawet arbuz na kółkach i kostka do gry z patrzącymi oczami! Była twórcza atmosfera, ale też luz i świetna zabawa. Rodzice też mieli pełne ręce roboty po powrocie dzieci z zajęć… Do zobaczenia za rok.

Organizatorzy wydarzenia: Tarnogrodzki Ośrodek Kultury i Towarzystwo Kultury Teatralnej Ziemi Lubelskiej

Wsparcie finansowe i rzeczowe: Burmistrz Tarnogrodu, Starosta Biłgorajskii firma Model Opakowania z Biłgoraja.

Monika Komosa

Wieści z biblioteki

Biblioteka Tarnogród

Książka – uczy – leczy – pomaga

29 sierpnia 2022 roku w tarnogrodzkiej bibliotece w ramach projektu „Profilaktyki uzależnień" odbyło się spotkanie z Gabrielą Figurą – dziennikarką, animatorką kultury, koordynatorką projektów, trenerką, miłośniczką książek.

Czytanie książek rozwija a także inspiruje. Spotkanie z młodzieżą było szansą na pokazanie, że w książkach można znaleźć o wiele ciekawsze historie i przeżycia

niż w telefonie czy w komputerze. Podczas spotkania Gabriela Figura opowiedziała o tym, co czytała w dzieciństwie i dlaczego - jej zdaniem - literatura jest ważna i może niejednokrotnie być pomocna w życiu.

Jestem przekonana, że czytanie książek wzbogaca nasz świat. Im wcześniej zaczniemy tę przygodę, tym lepiej. Często przeczytane historie pomagają nam lepiej zrozumieć i przeżyć nasze doświadczenia, nazwać, co czujemy, co jest dla nas ważne. To bardzo ważna rola książek, tak jak i teatru czy filmu. Możemy w nich, jak w lustrze, zobaczyć swoje emocje i tym samym lepiej je poznać. Poza tym czytanie zawsze wzbogaca, rozwija wyobraźnię. Bardzo cieszę się, że mogłam spotkać się z młodzieżą w pięknej bibliotece w Tarnogrodzie i wysłuchać opowieści o tym, co czytają i dlaczego sięgają po książki. Bardzo dziękuję za to spotkanie – powiedziała Gabriela Figura.

Celem spotkania było promowanie działań związanych z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom od telefonów komórkowych, tabletów, komputerów, gier komputerowych, telewizji itp., podnoszenie świadomości dzieci i młodzieży na temat konsekwencji wynikających z nadmiernego spędzania czasu przy urządzeniach elektronicznych oraz niebezpieczeństw wiążących się z korzystaniem z Internetu, promowanie czytania, zdrowego stylu życia oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.

Spotkanie odbyło się dzięki Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim w Tarnogrodzie

Rozstrzygnięcie i podsumowanie konkursu „WAKACYJNE INSPIRACJE"

Do konkursu przystąpiły 43 osoby.

Komisja przyznała nagrody w dwóch kategoriach: prace plastyczne oraz prace literackie.

W kategorii prace plastyczne 5-9 lat:

I miejsce dla Julii Czarny, Aleksandry Fus, Bartka Korpala, Franciszka Leniarta, Grupy Przedszkolnej Myszki z Niepublicznego Przedszkola w Krakowie

II miejsce dla Kai Palki, Antka Ziółkowskiego

W kategorii prace plastyczne 10-14 lat:

I miejsce dla Magdaleny Fus, Macieja Mazurka, Tomasza Puchacza, Nikoli Siciarz

II miejsce dla Mai Kurzydło, Magdaleny Larwy, Poli Siciarz

W kategorii prace plastyczne dorośli:

I miejsce dla Weroniki Kuziak

W kategorii prace literackie:

I miejsce dla Pauliny Fus, Franciszka Leniarta, Marty Mazurek, Anny Paluch, Kai Palki, Nikoli Siciarz, Antoniego Ziółkowskiego, Niepublicznego Przedszkola Sportowo-Językowego Kraina Piotrusia Pana w Krakowie - dzieci z grupy Myszki.

Pozostali uczestnicy konkursu otrzymają dyplomy.

Nagrody zostały ufundowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim w Tarnogrodzie.

Spacerkiem po dawnych zaułkach Tarnogordu

Trwające prace archeologiczne na tarnogrodzkim rynku stały się inspiracją do podróży w czasie po dawnych zaułkach Tarnogrodu.

Tarnogród to miasto królewskie, które zostało założone w 1567 roku. Od początku swojego istnienia mieszkały tu obok siebie trzy społeczności – katolicka, prawosławna oraz żydowska. Każda z narodowości kultywowała własne tradycje narodowe – język, zwyczaje, religię.

Mieszkańcy zajmowali się głównie uprawą roli, rzemiosłem oraz handlem.

W mieście funkcjonowały szkoły, szpital, biblioteka, cechy rzemieślników między innymi: krawców, kowali, tkaczy, szewców, piekarzy, stolarzy, rymarzy, kożuszników, olejarzy, krupiarzy, murarzy, cieśli, blacharzy.

Biblioteka w Tarnogrodzie mieszcząca się w wyremontowanym budynku dawnej synagogi przyciąga turystów, zarówno z różnych zakątków Polski, jak i innych krajów. Gromadzone od wielu lat dokumenty, eksponaty i fotografie oraz nowoczesna aranżacja wnętrza wprawiają wszystkich w zachwyt.

Dofinansowanie z Biblioteki Narodowej

Miło jest nam poinformować Państwa, że Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie otrzymała dofinansowanie w wysokości 20 000,00 zł na zakup nowości wydawniczych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 Kierunku interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych Priorytetu 1. na lata 2021–2025. Dzięki dofinasowaniu biblioteka wzbogaciła się o nowe tytuły książkowe.

Głównym celem Priorytetu, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w latach 2021-2025, jest wzmocnienie aktywności czytelniczej społeczeństwa oraz zwiększenie atrakcyjności oferty bibliotek publicznych poprzez zwiększenie udziału nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek, wzrost dostępności książek, ebooków, audiobooków.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

BIBLIOTEKA NARODOWA

Tarnogród w obiektywie słynnego Juliana Kniazia. Cz. I

Takie perełki Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnogrodzie otrzymała od rodziny Reginy i Juliana Kniaziów.

Fotografie objęte prawami autorskimi. Kadrowanie redakcja.

Klub Kobiet Aktywnych Tarnogród smacznie, zdrowo i … rozwojowo

Letnie miesiące minęły bardzo szybko. Spędziłyśmy je, realizując się kulinarnie, logistycznie, artystycznie i turystycznie.

6 sierpnia 2022 r. miałyśmy przyjemność uczestniczyć w powiatowym etapie ogólnopolskiego konkursu kulinarnego Bitwa Regionów. Naszym oraz pozostałych dziesięciu kół gospodyń wiejskich

z całego powiatu biłgorajskiego zadaniem było wykonanie potrawy charakterystycznej dla danego regionu. Przygotowałyśmy pierogi z kaszą gryczaną i twarogiem z nutką mięty podane na musie borówkowo-miodowym. Niestety, nasze danie nie podbiło serc (ani żołądków) komisji konkursowej, ale mimo wszystko cieszymy się z uczestnictwa w tym wydarzeniu. Z całego serca gratulujemy KGW w Zamchu przyrządzenia najlepszej potrawy.

Kolejnym wydarzeniem, w którym aktywnie uczestniczyłyśmy, były dożynki gminno – parafialne w Woli Różanieckiej. Dużo pracy i całe nasze serca włożyłyśmy w przygotowanie swojskich – słodkich i wykwintnych – przysmaków. Nasze stoisko uginało się pod ciężarem różnorodnych pierogów, ciast, ciasteczek, lodów, napojów, które zniknęły w tempie niespodziewanym.

Zakończyłyśmy projekt „Integracja od kuchni" sfinansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

Dzięki tej inicjatywie udało nam się zorganizować dwa warsztaty kulinarne z mieszkańcami punktu dla uchodźców, zakupić sprzęt gastronomiczny (m.in. kuchenkę gazową i witrynę chłodniczą) oraz naczynia do serwowania.

Wisienką na torcie jest opracowanie i wydanie „Przepisownika", w którym znaleźć można przepisy na potrawy, które przygotowywaliśmy podczas warsztatów kulinarnych.

Zachęcamy do pobrania tej publikacji (link dostępny na stronie KKA na facebooku.).

Operatorami projektu były Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej oraz Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych.

3 września 2022 roku nasza prezes Joanna Magoch reprezentowała klub podczas Narodowego Czytania

na tarnogrodzkim rynku. Jak zwykle, spisała się na medal, arcypięknie czytając Mickiewiczowskie „Ballady i romanse”.

Za nami ostatnia w tym roku akcja zbiórki krwi. W sumie krew udało się pobrać od 26 osób. Dziękujemy z całego serca ❤️!

artystyczny, zaplanowałyśmy warsztaty ceramiczne u państwa Róży i Krzysztofa Franczaków- właścicieli Galerii Barak. Pod okiem przesympatycznych właścicieli tworzyłyśmy ceramiczne cuda, choć w tej dziedzinie jesteśmy amatorkami. Było to bardzo ciekawe doświadczenie, które wyzwoliło w nas wiele pomysłów na zadania dla naszego klubu. Nie zabrakło nam też

W 2023 zapraszamy na 4 akcje: 15 stycznia, 23 kwietnia, 16 lipca i 19 listopada.

Od 5 października wznowiłyśmy zajęcia Zdrowy kręgosłup. Zapraszamy serdecznie w każdą środę o 17.00 do sali gimnastycznej w byłym gimnazjum na Kościelnej 12 w Tarnogrodzie.

W drugi weekend października zorganizowałyśmy wyjazd w Bieszczady. Naszym głównym celem był rozwój

czasu na wycieczkę w góry, które najpiękniejsze są jesienią. Odwiedziłyśmy Zagrodę Pokazową Żubra w Mucznym (niestety wszystkie żubry się schowały), wieżę widokową na Jeleniowatym oraz Muzeum Młynarstwa w Ustrzykach Dolnych, po którym oprowadzała nas nasza niezawodna szefowa. Nocowałyśmy u wspaniałej Małgosi w Makowej Chacie, która pysznie nas ugościła fuczkami (nasze kulinarne odkrycie!), serami i domową atmosferą. Wróciłyśmy we wspaniałych nastrojach z głowami pełnymi pomysłów.

I znowu zabieramy się do pracy. Teraz będziemy szlifować nasze umiejętności informatyczne. Zgłosiłyśmy się do projektu „Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich", którego celem jest podniesienie kompetencji cyfrowych członkiń i członków KGW.

Magdalena Senczyna – Hułas
Monika Komosa
i Marta Dec
KKA Tarnogród

CO SŁYCHAĆ U TARNOGRODZKICH SENIORÓW

A SENIORZY PODRÓŻUJĄ...

Wrzesień członkowie Tarnogrodzkiego Klubu Seniora powitali kolejnym wyjazdem. Tym razem wycieczkę rozpoczęli od zwiedzania pałacu Zamoyskich w Kozłówce. Tam, oprócz pałacowych wnętrz, obejrzeli Galerię Sztuki Socrealizmu, chwilę poświęcili też na modlitwę w kaplicy, przy której odtworzony został pokój księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego. Pobyt w Kozłówce zakończyli spacerem po pięknym przypałacowym ogrodzie.

Następnie seniorzy pojechali do Muzeum Wsi Lubelskiej. Piękna pogoda sprzyjała spacerowi po tym urokliwym skansenie. Ciekawe opowieści przewodniczki dotyczące życia dawnej wsi były uzupełniane wspomnieniami seniorów. Przypominali oni sobie nazwy przedmiotów, które niegdyś służyły na co dzień, a dzisiaj już się ich nie spotyka we współczesnych gospodarstwach. Wyjazdowi jak zwykle towarzyszyły śpiew i dobra zabawa.

TARNOGRODZKI KLUB SENIORA NA JUBILEUSZU W JÓZEFOWIE

21 września 2022 roku Klub Seniora w Józefowie obchodził 40 - lecie swojej działalności. Skupia on

osoby odpoczywające po latach pracy i angażuje ich w życie społeczne i kulturalne. Józefowscy seniorzy świętowali rocznicę wraz z zaprzyjaźnionymi klubami: z Tarnogrodu, Dołhobyczowa, Szczebrzeszyna i Zwierzyńca. Tarnogrodzcy seniorzy zawieźli jubilatom kwiaty, upominki i najlepsze życzenia niesłabnącego zapału i kolejnych jubileuszy. Współpraca z józefowskim klubem pomyślnie układa się od lat.

Po części oficjalnej nastąpił wyczekiwany wieczorek taneczny, do którego przygrywała józefowska kapela. Na pląsach, rozmowach i smakowaniu przygotowanego poczęstunku szybko upłynął czas i grupa tarnogrodzkich seniorów szczęśliwa i rozśpiewana wróciła do domu.

WARSZTATY ARTYSTYCZNE W KLUBIE SENIORA

22 października w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury nasza lokalna rękodzielniczka Justyna Żak przeprowadziła dla seniorów warsztaty z robienia makram. Seniorzy pod kierunkiem instruktorki z ogromnym zaangażowaniem wykonywali swoje prace.

Z życia Środowiskowego Domu Samopomocy

Niewiele brakowało a choroby znów pokrzyżowałyby plany Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnogrodzie. Udało się jednak pokonać wszystkie przeciwności losu, a konkurs i prezentacja umiejętności zdobytych podczas terapii odbyły się w formie on- line.

Na planowaną imprezę integracyjną dotyczącą prezentacji nabytych umiejętności przez osoby niepełnosprawne podczas terapii prowadzonych

w ośrodkach wsparcia zgłosiło się 6 placówek z województwa lubelskiego: ŚDS Bychawa, ŚDS Józefów, ŚDS Biłgoraj, ŚDS Tarnogród, ŚDS Sochy i DPS Teodorówka.
W związku z bardzo dużym odsetkiem chorych w ŚDS Tarnogród podjęto decyzję o zmianie formy konkursu. Poszczególne ośrodki prezentowały osiągnięcia swoich uczestników dzięki udziałowi w terapii za pomocą przesłanych filmów i prezentacji multimedialnych. Rezultaty terapii zauważyć można było w zaangażowaniu dużej liczby osób niepełnosprawnych, każdy chciał pokazać swoje umiejętności z różnych pracowni. Uczestnicy przełamali nieśmiałość, chętnie mówili do kamery o swoich przeżyciach w ŚDS,

co najbardziej lubią wykonywać; Dostrzec można było wiele umiejętności zdobytych podczas terapii, wysoki poziom zadowolenia z uczestnictwa w niej, jak również duży wysiłek, odpowiedzialność a jednocześnie ogromną radość podczas prezentacji wykonanych prac.

W przeglądzie na żywo wzięło udział 40 osób niepełnosprawnych. Jury
z MOPS i Miejskiej Biblioteki w Tarnogrodzie doceniło wszystkie placówki, otrzymały one wyróżnienie za ogromne zaangażowanie, estetykę
i piękno wykonanych prac. Do wszystkich ośrodków zostały wysłane nagrody rzeczowe do wykorzystania w pracowniach, dyplomy i podziękowania. Dla osób niepełnosprawnych i Jury przygotowany został gorący poczęstunek, ciasto, napoje. Dzięki takim przeglądom uwidacznia się potrzeba osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie udziału w terapii i przynależności do takich Domów.

WAKACJE Z RAKIETĄ

NA BOISKU WIELOFUNKCYJNYM PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ W TARNOGRODZIE

Już po raz jedenasty w okresie wakacji została zorganizowana akcja „Wakacje z rakietą". Część uczestników miała okazję rozpocząć naukę gry w tenisa, inni doskonalili zdobyte wcześniej umiejętności. Zajęcia odbywały się w 4 grupach z podziałem na wiek i umiejętności dzieci. Klub zapewnił sprzęt dla każdego uczestnika (rakiety tenisowe, piłki, akcesoria i pomoce do nauki gry w tenisa ziemnego) oraz fachową

obsługę instruktorską. Zajęcia prowadzili Marek Bieniek i Marlena Grabias - licencjonowani instruktorzy Polskiego Związku Tenisowego. Ogółem w akcji wzięło udział 56 dzieci. Uczestnicy brali udział w zajęciach w dwóch terminach: 04 – 15.07.2022 r. i 01 – 13.08.2022 r. Na zakończenie akcji w dniu 13.08.2022 r. 24 dzieci wzięło udział w turnieju tenisowym o Puchar Burmistrza Tarnogrodu. Zawody odbyły się w pięciu grupach z podziałem na stopień zawansowania w grze i wiek uczestników. Na zakończenie turnieju Burmistrz Tarnogrodu Paweł Dec wręczył wszystkim uczestnikom pamiątkowe medale, dyplomy, koszulki z logo akcji i drobne upominki. Dodatkowo uczestnicy turnieju, którzy zajęli pierwsze dwa miejsca otrzymali pamiątkowe puchary.

Koordynator akcji
Marek Bieniek

ZDROWIE

Tarnogrodzka Szkoła Cukrzycy

Kolejne spotkanie w Tarnogrodzkiej Szkole Cukrzycy po wakacjach. Wykład prowadził dr Roman Cichocki Kierownik Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnogrodzie. W spotkaniu uczestniczyła Małgorzata Chmielecka z przychodni, która zabezpieczyła bezpłatne glukometry oraz biuletyny informacyjne. Tematy, jakie zostały omówione przez dr. Romana Cichockiego, to:
Szczepienia przeciwko grypie
Szczepienia przeciwko Covid 19
Opieka koordynowana
Grypa to poważna choroba zakaźna . Jej przebieg może być łagodny, jednak istnieje spore ryzyko wystąpienia groźnych powikłań stanowiących istotny już problem kliniczny. Są one szczególnie niebezpieczne dla tzw. grupy ryzyka, do których należą m.in. leczący się na choroby przewlekłe, w tym także na cukrzycę. Do najczęstszych powikłań, na które narażeni są diabetycy, należą wtórne infekcje bakteryjne (np. zapalenie płuc, zapalenie zatok, oskrzeli) oraz ryzyko rozwoju kwasicy ketonowej. Dlatego należy stosować szczepienia ochronne.

Szczepienia przeciw Covid 19 – dlaczego warto?
1. Bo uchronisz siebie przed niebezpieczeństwem
2. Bo uratujesz komuś życie
3. Bo możesz
4. Bo pomożesz zwalczyć pandemię
5. Bo zyskasz spokój
6. Bo szczepieni są bezpieczni

7. Bo zostaniesz zbadany
8. Bo dzięki Tobie szybciej wrócimy do normalności

Powrót do normalności oznacza:

- odejście od maseczek,
- swobodne spotkania z rodziną i przyjaciółmi,
- powrót dzieci do szkół i rozwój ich kompetencji społecznych,
- dalszy rozwój gospodarki,
- ochronę miejsc pracy oraz szansę na nowe zatrudnienia,
- swobodny dostęp do basenów, siłowni, kin i teatrów,
- wakacje bez ograniczeń,
- poprawę jakości życia nas wszystkich.

Szczepionki są najbardziej skuteczną metodą chroniącą przed zarażeniem różnymi chorobami. Ludzkość z powodzeniem korzysta z tej zdobyczy cywilizacji od kilkuset lat.

Na czym ma polegać opieka koordynowana

Opieka koordynowana zakłada poszerzenie listy badań, na które może kierować lekarz rodzinny. Nie będzie musiał już kierować pacjenta do specjalisty po skierowanie na echo serca, badanie dopplerowskie, holtera, spirometrię czy pogłębioną diagnostykę tarczycy. Opieka koordynowana zakłada również większy dostęp do profilaktyki, edukacji czy porad dietetycznych. Wszystko dla dobra pacjentów. Czekamy.

Informację przygotował Władysław Chodkiewicz

Z ARCHIWUM MIESZKAŃCÓW

Wykonawcy inscenizacji kolęd w 1955 roku. Każde z dzieci otrzymało pamiątkową fotografię wykonaną przez Juliana Kniazia - tarnogrodzkiego fotografa. Ten egzemplarz otrzymała Regina Rak. Fundatorem zdjęć był ks. Wincenty Depczyński

RYNEK

O rynku w Tarnogrodzie opowiem
Odczujecie wspomnień powiew
Pośrodku rabata ukwiecona
Cegłami jak zębami rekina opleciona
Ławeczki pod krzewami
Kosze z pingwinami
Dzieci na ławkach siadają
Na seans w kinie czekają
Dla młodzieży wieczorki
Dla starszych odpoczynek
Po targu we wtorki
Po przeciwnej stronie
Dwie „knajpy" stały
Kelnerki miłe się z nich uśmiechały
W budynku obok - spotkania, seanse w kinie
Wystawy zaproszonych gości
Akademie i inne uroczystości
Ludzie spokojni, bez awantury
Jednym słowem Dom Kultury
Czasem ktoś krzyknął –Jadą Skaldowie
Co okrzyk oznaczał?- może ktoś powie
Młodzieżowego slangu nie znamy
Chłopcami radarowcami nazywamy
Dziś skwerek nieprzeniesiony
Tylko kiosk z innej strony
Na ławeczkach siadamy
W cieniu kasztanów odpoczywamy
O porządek jak kiedyś dbamy
Po przeciwnej stronie kogut blaszany
Pierś do przodu wypina
Może tego sprzed lat
Słomianego wspomina
Zdjęcia pamiątkowe robimy
Jeszcze tu powrócimy
A Wy mojego przyjazdu nie czekajcie
Częściej się odwiedzajcie

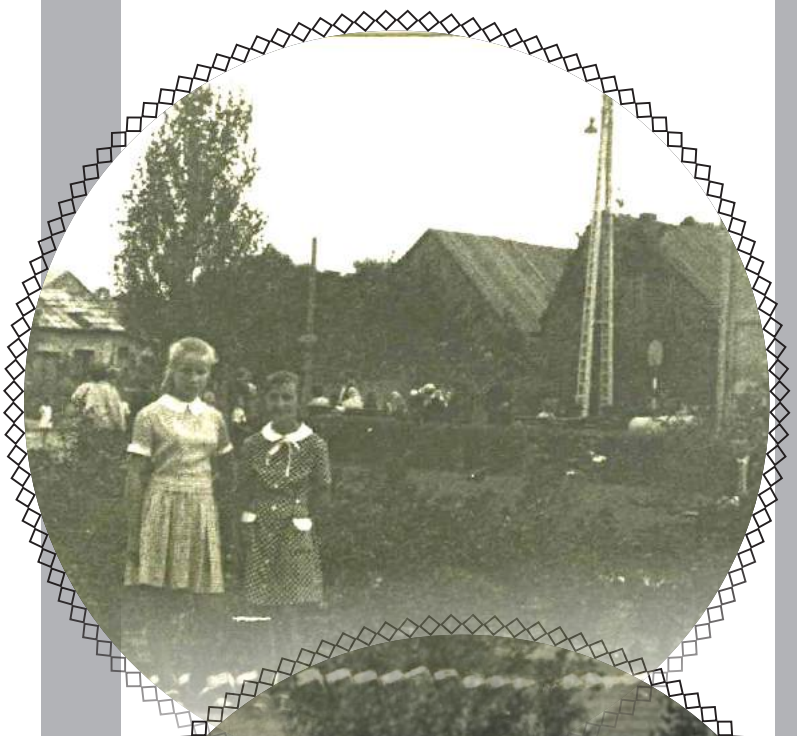

Koleżankom z Tarnogrodu - Marysia

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

sztandar ludu

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ W LUBLINIE

ROK XXXI NR 66 (9565) Czwartek, 20.III.1975 r. Cena 50 gr

NR 66 (9565) Czwartek, 20.III.1975 r.

Na krańcach województwa

TARNOGRÓD — osada, która przed kilku laty obchodziła jubileusz 400-lecia, położona na krańcach województwa, przy ruchliwej trasie prowadzącej w Bieszczady, stanowi jakby wizytówkę Lubelszczyzny. Dla przyjeżdżających z południa kraju jest to pierwsza miejscowość w województwie lubelskim. Czy goście mogą odnieść dobre wrażenie? Chyba tak. W połowie lat sześćdziesiątych miastu przybyło sporo inwestycji niezbędnych do pełnienia funkcji centrum gospodarczego i administracyjnego rozległego terenu. Uczyniono także wiele, by przejezdni mogli czuć się tu dobrze.

Ładnie zabudowane centrum, Spółdzielczy Dom Handlowy połączony z nowoczesną restauracją, pawilony handlowe i usługowe nadają osadzie schludny wygląd i miejski charakter. Był zresztą Tarnogród w zamierzchłych latach miastem — początkowo królewskim, potem przeszedł na własność Zamoyskich. Można się o tym dowiedzieć z monografii wydanej z okazji 400-lecia, pióra Wincentego Depczyńskiego.

Obecnie Tarnogród, jedna z ładniejszych osad Lubelszczyzny, rozbudowuje się dynamicznie, chce w pełni sprostać trudnej roli centrum gminy.

Od chwili powstania gminy znowu rozpoczęła się dla osady dobra passa. Ukończono już „historyczny" remont miejscowego szpitala, który trwał prawie 7 lat i choć zapomniano o takich „drobiazgach" jak pralnia, mieszkania dla lekarzy i średniego personelu medycznego, szpital znacznie poprawi warunki leczenia, jeśli... uda się skompletować odpowiedni personel (co przy braku mieszkań nie będzie sprawą łatwą). Z pobieżnych wyliczeń wynika, że trzeba przygotować 3 mieszkania dla lekarzy i ok. 10 dla średniego personelu. Wprawdzie w Tarnogrodzie będą budowane dwa bloki mieszkalne Spółdzielni Mieszkaniowej „Łada", ale wszystkie mieszkania są już rozdysponowane — członkowie spółdzielni wpłacili wkłady i otrzymali zapewnienie o przydziale mieszkań. W tej sytuacji, tylko budynek z funduszów rad narodowych może sytuację uratować.

Inny problem, z którym nie mogą sobie poradzić władze gminy, to kanalizacja. Od lat ścieki z kilku zakładów przemysłowych, a przede wszystkim z zakładu OSM, Spółdzielni „Metalowiec" i in. odprowadza się wprost do rzeki Nitki. W upalne dni fetor płynących małą rzeczką nieczystości zatruwa cały Tarnogród, a jest wprost nie do zniesienia dla mieszkańców przedmieścia Płuskiego, przez które zanieczyszczona Nitka przepływa. Mimo licznych starań, problem ciągle pozostaje nie rozwiązany. Koszt całej inwestycji wyniesie około 18 mln zł, a wobec konieczności zabezpieczenia 80 proc. nakładów we własnym zakresie, całe przedsięwzięcie przerasta możliwości gminy.

Inny problem to zatrudnienie kobiet. Wieloletnie starania o budowę zakładu „Gracji" zostały wreszcie definitywnie załatwione odmownie. Natomiast starania władz gminnych doprowadziły do innego rozwiązania. Jeszcze w tym roku rozpoczęta zostanie budowa zakładu „Bitry" z około 100 miejscami pracy dla kobiet.

Wydarzeniem, o którym głośno w Tarnogrodzie, jest z gruntu nie przemyślana decyzja WZSP w Lublinie o likwidacji łaźni i pralni. Gdy usługi te podlegały gospodarce komunalnej, łaźnia, prainia i fryzjer, cieszyły się dużym powodzeniem. Później, gdy przejęła je spółdzielczość pracy, wojewódzcy ekonomiści stwierdzili, że... łaźnia w Tarnogrodzie nie opłaca się. I zamknięto jedyną w osadzie łaźnię. Trudno chyba o bardziej biurokratyczną decyzję, zważywszy, że w tej miejscowości zaledwie 10 procent mieszkań posiada łazienki i że znajduje się tu Liceum Ekonomiczne, którego uczniowie mieszkający na stancjach, pozbawieni są jakiejkolwiek możliwości korzystania z łaźni. Paradoksem jest także zlikwidowanie pralni, skoro istnieją takie zakłady jak: GS, Szpital i Ośrodek Zdrowia czy OSM, które muszą korzystać z usług pralniczych w Biłgoraju.

Starania władz gminnych doprowadziły jedynie, wobec nieżyciowego stanowiska Zarządu WZSP, do otwarcia zakładu fryzjerskiego przez miejscową GS (sic!), a budynek łaźni, z którego wywieziono wszystkie urządzenia, nadal stoi bezużytecznie. Czy tak ma wyglądać rozwijanie usług?

W 1969 roku Tarnogród zdobył III miejsce w wojewódzkim konkursie czystości i aktywizacji. Od tego czasu dbałość o wygląd osady weszła w krew jej mieszkańców. Przyczyniają się do jej utrzymania pracownicy zakładów produkcyjnych i młodzież. Tarnogród, wizytówka Lubelszczyzny, dobrze świadczy o województwie. Ma jednak swoje rozliczne kłopoty, których rozwiązanie przekracza możliwości władz gminnych i powiatowych. Konieczna jest więc większa pomoc.

A. Alb.

GMINA TARNOGRÓD
WYRÓŻNIONA W WOJEWÓDZTWIE

Niezwykle miło nam poinformować, iż Tarnogród otrzymał wyróżnienie w Konkursie „Gmina przyjazna Seniorom" ogłoszonym przez Dyrektora Regionalnego Ośródka Polityki Społecznej w Lublinie. Celem rywalizacji było wyłonienie gmin, na terenie których prowadzone są cenne inicjatywy na rzecz osób starszych. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 7 września 2022 r. w Muzeum Wsi Lubelskiej podczas Wojewódzkiego Dnia Rodzin organizowanego przez Marszałka Województwa Lubelskiego i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Było to święto rodzin, zarówno tych zastępczych, jak i wielopokoleniowych. Podczas

Marszałek
Województwa Lubelskiego

WYRÓŻNIENIE

dla

Gminy Tarnogród

za promowanie innowacyjnych, wielozakresowych działań na rzecz osób starszych w społeczności lokalnej

z najlepszymi życzeniami

Jarosław Stawiarski

Marszałek Województwa Lubelskiego

Lublin, 7 września 2022 r.

imprezy nagrodzono zasłużonych w swoich małych społecznościach seniorów i osoby, które zawodowo zajmują się opieką nad dziećmi z rozbitych rodzin. Podczas uroczystego podsumowania konkursu „Gmina przyjazna Seniorom" wyróżnienie dla Gminy Tarnogród z rąk Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego odebrali burmistrz Paweł Dec i dyrektorka Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury Renata Ćwik.
Gmina Tarnogród wraz z partnerami: Tarnogrodzkim Ośrodkiem Kultury, Szkolnym Klubem Wolontariatu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Klubem Kobiet Aktywnych Tarnogród, Tarnogrodzkim Towarzystwem Regionalnym oraz z placówkami oświatowymi z terenu miasta i gminy zrealizowała mnóstwo projektów mających na celu urozmaicenie życia seniorom (warsztaty rękodzieła artystycznego, spotkania integracyjne, edukacyjne, seanse filmowe, wycieczki, wieczorki integracyjne, spotkania w przedszkolach i szkołach, itp.), promocję zdrowego stylu życia (spotkania w ramach Tarnogrodzkiej Szkoły Cukrzycy, zajęcia aerobiku dla seniorów, zajęcia profilaktyczno – lecznicze „Zdrowy kręgosłup", spotkanie z dietetykiem itp.) a także zapewnienie im maksymalnego bezpieczeństwa (przystosowanie remontowanych budynków, spotkania z policjantem itd.). W Tarnogrodzie od kilkudziesięciu lat prężnie działa Klub Seniora, ale wszystkie spotkania edukacyjne i atrakcje są dostępne nie tylko dla członków klubu – każdy może z nich skorzystać.
Jest nam niezmiernie miło, że inicjatywy podejmowane przez szereg instytucji i organizacji zostały docenione przez jury konkursu, bo naprawdę mamy się czym pochwalić.

/Monika Komosa/

w Łukowej 28 sierpnia odbyły się dożynki powiatowe

W uroczystościach uczestniczyły delegacje wieńcowe poszczególnych gmin, burmistrzowie i wójtowie oraz przedstawiciele rad powiatu i rad gmin. Naszą gminę reprezentowała grupa z Woli Różanieckiej z sołtysem wsi Piotrem Marczakiem i towarzyszącym im Burmistrzem Tarnogrodu Pawłem Decem wraz małżonką oraz Dyrektor TOK Renatą Ćwik.

NOWE BOISKA W NASZEJ GMINIE

Przy szkołach podstawowych w gminie powstały nowoczesne boiska, jakich nie ma w wielu znacznie większych miastach. Boiska wielofunkcyjne do gier zespołowych są już gotowe od początku roku szkolnego.

Powstały w miejscowościach Różaniec Drugi oraz Wola Różaniecka. Zostały wybudowane w ramach Programu Sportowa Polska, Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej edycja 2021, współfinansowanego ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Oba boiska są przystosowane do: piłki nożnej, piłki ręcznej, koszykówki, tenisa ziemnego oraz siatkówki.

Posiadają nawierzchnię poliuretanową, energooszczędne oświetlenie typu LED, całodobowy monitoring oraz ogrodzenie.

Z PRAC RADY MIEJSKIEJ

22 lipca 2022 r. odbyła się XLIV w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:
1. Otwarcie sesji i stwierdzenie kworum.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.
5. Podjęcie uchwał w sprawie:
a) wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 5 lat nieruchomości gruntowej, niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Tarnogród;
b) określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Tarnogród w roku szkolnym 2022/2023;
c) zmiany uchwały Nr XLIII/295/2022 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Biłgorajskiego na realizację zadania publicznego;
d) zmian w wieloletniej prognozie finansowej;
e) zmiany uchwały budżetowej na 2022 r.
6. Interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.
7. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.
8. Wnioski i wypowiedzi mieszkańców.
9. Zamknięcie sesji.

14 września 2022 r. odbyła się XLV w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:
1. Otwarcie sesji i stwierdzenie kworum.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Informacja Burmistrza Tarnogrodu o działalności między sesjami.
5. Przyjęcie informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Tarnogród za I półrocze 2022 r.
6. Podjęcie uchwał w sprawie:
a) przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarnogród na lata 2022-2027";
b) wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz uchwalenia regulaminu określającego zasady tego handlu;
c) wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu;
d) wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 5 lat nieruchomości gruntowej, niezbudowanej stanowiącej własność Gminy Tarnogród;
e) zmian w wieloletniej prognozie finansowej;
f) zmiany uchwały budżetowej na 2022 r.
7. Interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.
8. Odpowiedzi na interpelacje, zapytania i wnioski Radnych.
9. Wnioski i wypowiedzi mieszkańców.
10. Zamknięcie sesji.

Bezpośrednie transmisje z obrad Rady Miejskiej w Tarnogrodzie oraz posiedzenia archiwalne na stronie Urzędu Miejskiego w Tarnogrodzie
www.tarnogrod.pl http://sesjeonline.tarnogrod.pl

12 października 2022 r. odbyła się nadzwyczajna XLVI w bieżącej kadencji sesja Rady Miejskiej w Tarnogrodzie

Porządek sesji:
1. Otwarcie nadzwyczajnej sesji Rady Miejskiej i stwierdzenie kworum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 10 lat nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Tarnogród.
4. Zamknięcie obrad sesji.

DRUKARNIA HELVETICA

Oferujemy Państwu:
- **ulotki, foldery, wizytówki, plakaty, etykiety samoprzylepne, książki, papiery firmowe, druki samokopiujące, teczki firmowe, pieczątki, zaproszenia ślubne**

Biłgoraj, ul. Włosiankarska 13, tel. 84 686 63 35 www.helvetica.com.pl

Zapraszamy do współpracy

WYDAWCA: Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne **ADRES:** 23-420 Tarnogród ul. Rynek 18, tel. 084 689 70 21
REDAKTOR NACZELNY: Władysław Dubaj **email:** tok.tarnogrod@wp.pl
REDAKTORZY WYDANIA: Renata Ćwik, Piotr Majcher, Tomasz Rogala
SPOŁECZNA RADA REDAKCYJNA: Monika Komosa, Bogdan Grasza, Beata Szczucińska, Krystyna Kowal, Anna Kuziak, Bożena Śmieciuch, Helena Zając
OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD: Piotr Majcher
KOREKTA: Monika Komosa
ZDJĘCIA: Redakcja
DRUK: Zakład Poligraficzny „Helvetica" Biłgoraj
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów.

Compañía Artística Y Cultural Sintana

11 sierpnia 2022